

Dalton Boek

DE PAREL
gereformeerde basisschool

2016-2019

Voorgeschiedenis

We maken een sprong van een aantal jaren terug in de tijd. Uit een aantal Asser scholen werd een team geformeerd om de nieuwe Gereformeerde school in Kloosterveen vorm te gaan geven. Een naam werd gekozen en na een tussenstop aan de Lottingstraat vestigde de Parel zich in 2010 daadwerkelijk in de Asser wijk Kloosterveen.

Na een periode van wennen bleek dat het team meer de neuzen dezelfde kant op wilde hebben als het ging om het geven van onderwijs. Het team oriënteerde zich op verschillende onderwijsstijlen en voelde zich het meest thuis bij het Daltononderwijs.

De aandacht voor het unieke - door God geschapen en aan ons toevertrouwde kind, het aanleren van zelfstandigheid en samenwerken, daar voelden we ons goed bij en het paste bij de manier waarop we al werkten.

Op de vergadering waar het definitief besluit genomen moest worden, bleek dat het worden van een Daltonschool bij alle onderwijsgeevenden genoeg draagkracht had. We hadden we inmiddels een aantal Daltonscholen bezocht, werkten al langer met het planbord, zelfstandig werken en de weektaak.

Het traject werd door de directie en de inmiddels aangestelde Daltoncoördinator uitgezet en al snel werd gestart met de opleiding tot leerkracht of onderwijsassistent Dalton. De inspiratie was genoeg aanwezig en een ieder ging met veel enthousiasme aan de slag. Na iedere cursusdag zag je het enthousiasme van het team groeien en de ontwikkeling was in gang gezet. Er werden steeds meer Daltonaspecten in de groepen zichtbaar, diverse ouderavonden over Daltonkenmerken belegd en het traject was een succes. De Parel; schitterend (Dalton) onderwijs!

De Parel is een school waar leerlingen zich thuis voelen, waar aandacht en ruimte is voor de door God gegeven talenten, waar op een Daltonmanier onderwijs gegeven wordt door een enthousiast en professioneel team.

In dit Daltonboek geven wij aan hoe wij werken en wat wij de komende jaren in ons onderwijssysteem willen bereiken. Dit beleidsstuk is geschreven voor de volgende groepen:

- het personeel van de school
- het schoolbestuur
- ouders met kind(eren) op onze school
- nieuwe belangstellende ouders
- de inspectie van het onderwijs
- belangstellenden
- schoolbegeleiders
- andere belangstellende (Dalton)scholen
- bezoekers van de Nederlandse Dalton Vereniging

*Als je hebt geleerd om
initiatief te nemen,
proactief te zijn,
verantwoordelijkheid te
nemen en verantwoording
te vragen en af te leggen,
dan ga je sterk
de wereld in*

Waar de Parel voor staat

Onze visie

God heeft elk kind uniek geschapen met eigen gaven, talenten en leerstijlen. Daarom is ons onderwijs afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. De leerlingen hebben een taakgerichte werkhouding. We zijn verantwoordelijk voor ons zelf en voor elkaar in een ordelijke leeromgeving. We willen onze Parels laten stralen en elkaar doen schitteren.

Onze missie

Wij zijn een school voor christenen, iedereen voelt zich hier veilig en is competent.

Waarden

Veiligheid
Respect
Samenwerking
Verantwoordelijkheid
Zelfstandigheid
Reflectie

Inhoudsopgave

De verdere inhoud van dit Daltonboek kunt u vinden op pagina 50.

Voor vragen kunt u terecht bij onze Daltoncoördinator; Henriëtte Janssen

Het klimaat van de school

Daltononderwijs betekent op onze school: sturen op talenten. Ieder kind wordt gezien en mag er zijn. Wij willen graag dat leerlingen zich thuis voelen, want alleen dan kan een kind zich goed ontwikkelen. We creëren daarom een ongedwongen en open sfeer met wederzijds respect en begrip voor de omstandigheden waarin de ander verkeert. Natuurlijk moet er ook regelmaat zijn. Gedragsregels moeten gerespecteerd worden. Het is de bedoeling dat leerlingen leren om zelf hun grenzen te stellen. Waar dat nog niet lukt worden leerlingen hierbij geholpen. Grenzen worden gesteld en bijgesteld in overleg met elkaar. Zo ontstaat er een prettig schoolklimaat waarin leerlingen, leerkrachten en ouders zich thuis voelen.

Met de methode 'Kanjers' en het volgsysteem 'Zien' volgen we de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen op De Parel.

De Parel in Trefwoorden

1. *Onderwijs met de Bijbel; we volgen Jezus*
2. *Een school met een helder pedagogisch klimaat*
3. *Sturend op talenten*
4. *Gebruik van dagkleuren*
5. *Werken met keuzewerk*
6. *Werken met uitgestelde aandacht*
7. *Werken met planborden*
8. *Werken met weektaken*
9. *Maatjeswerk*
10. *Engels in alle groepen*
11. *Een professioneel en enthousiast team*
12. *Eisen mogen stellen aan elkaar*
13. *Verantwoordelijkheid nemen en geven*

Een stukje geschiedenis

Het Daltononderwijs bewijst al honderd jaar lang haar waarde. De onderwijsvorm is gebaseerd op de ideeën van de Amerikaanse pedagoge Helen Parkhurst (1886-1973). Haar ideeën over individuele en niet-klassikale ontplooiing van leerlingen baseerde ze op haar ervaringen als leerkracht.

In 1905 werkte Parkhurst op schooltjes met slechts één klas. Daar kreeg zij te maken met veertig leerlingen verdeeld over acht leerjaren. Vanzelfsprekend was 'normaal lesgeven' volstrekt onmogelijk. Daarom koos zij voor een aanpak met een gedeelte zelfstudie. Zij overlegde met de leerlingen over wat hun eigen verantwoordelijkheid zou kunnen zijn en de rol van de leerkracht. Eén en ander werd vervolgens schriftelijk vastgelegd in een soort van contract: 'de taak'. De leerlingen beloofden bij dit contract dat zij aan hun taak zouden werken en die op tijd af zouden hebben. Helen Parkhurst beloofde de leerlingen hulp te bieden indien dit noodzakelijk was. In de eerste instantie ging het Helen Parkhurst dus om praktische oplossingen om de efficiëntie van het onderwijs te verhogen. In die situatie was zelfstandig werken noodzakelijk, maar al snel raakte ze ervan overtuigd dat deze aanpak voor alle leerlingen goed was.

Tussen 1913 en 1915 werkte Parkhurst in Italië met de beroemde pedagoge Maria Montessori en kregen haar ideeën een pedagogische grondslag. Enkele jaren later legde ze haar visie op onderwijs vast in het boek 'Education on the Dalton Plan' (1922).

Dalton Kernwaarden

Kenmerkend voor het Daltononderwijs is dat het zich steeds aanpast aan de veranderende eisen en verwachtingen van de samenleving. De principes verantwoordelijkheid, zelfstandigheid en samenwerking blijven overeind, maar hebben door de jaren heen andere accenten gekregen. Ook zijn ze aangevuld met twee nieuwe kernwaarden: effectiviteit en reflectie.

Op onze school willen we Daltononderwijs geven, omdat wij een visie hebben op de maatschappij, op hoe je als (volwassen) mens in die maatschappij zou moeten staan en functioneren. Daarop is onze onderwijsvisie gebaseerd, op de opvoeding van en het onderwijs aan leerlingen. Die visie is hieronder terug te vinden met behulp van de Dalton Kernwaarden. We verweven dit met onze Christelijke identiteit.

Verantwoordelijkheid

Grenzen stellen

Leerlingen leren door zelfstandig kennis en ervaring op te doen. Vrijheid is noodzakelijk om eigen keuzes te kunnen maken en eigen wegen te vinden. Vrijheid betekent niet dat alles zomaar kan en mag. De leerkracht biedt iedere leerling de structuur om met vrijheid om te kunnen gaan.

Verantwoordelijkheid leren

Vrijheid betekent: kunnen omgaan met verantwoordelijkheid. Uitgangspunt is het vertrouwen in de kracht van ieder kind. Het leren omgaan met vrijheid en daar verantwoordelijkheid in nemen gaat stap voor stap.

Plannen en verantwoorden

Leerlingen leren hun werk te plannen en daar ook verantwoording over te dragen.

Zelfstandigheid

Zelfstandige mensen

Het Daltononderwijs wil leerlingen uiteindelijk vormen tot volwassenen die zelfstandig kunnen denken en handelen. Daarvoor is nodig dat leerlingen leren hoe je informatie vergaart, hoe je zaken op waarde kunt schatten en hoe je keuzes maakt.

Zelfstandig werken

Ieder kind heeft recht op optimale kansen om zichzelf te ontwikkelen. De leerkracht onderzoekt steeds wat ieder kind nodig heeft om iets

VERANTWOORDELIJKHEID

SAMENWERKING

EFFECTIVITEIT

ZELFSTANDIGHEID

REFLECTIE

specifiek te kunnen leren. De rol van de leerkracht is het begeleiden en coachen van iedere leerling, het initiatief blijft zoveel mogelijk bij de leerling zelf.

Samenwerken

Respect voor de ander

Om later als volwassene te kunnen deelnemen aan de samenleving moet je leren samenwerken, ook met mensen die je niet zelf kiest. Daarom wordt er veel aandacht besteed aan het spelen en werken in groepjes. Al doende leren leerlingen luisteren naar elkaar en respect te hebben voor elkaar.

Effectiviteit

Effectief omgaan met tijd, middelen en kracht

We vinden het op de Parel belangrijk dat we tijd, middelen en menskracht effectief inzetten. Op die manier hebben we tijd om alle leerlingen goed en op maat te begeleiden. Dit heeft invloed op ons klassenmanagement, op onze instructie en op de klasseninrichting. Tegelijk is het effectief omgaan met je tijd in deze drukke tijd een kernwaarde die we de leerlingen willen aanleren.

Reflectie

Eigen gedrag en eigen werk

Het is belangrijk dat een kind vooraf inschat hoe moeilijk het werk is en hoeveel tijd ervoor nodig is. Tijdens het werken kijkt het kind of het lukt en of er iets bijgesteld moet worden. Achteraf wordt de inschatting en de beoordeling met elkaar vergeleken. Door gesprekjes wordt bekeken of ander gedrag tot andere resultaten had geleid. Reflecteren is leren!

Het onderwijsaanbod

Leerinhoud

De leerstof wordt in iedere groep aangeboden op een planbord, geordend per dag. Op deze manier wordt in principe de leerlijn gevolgd die de methode aanbiedt, met daarin de nodige variatie en integratie van vakken. Vanaf eind groep 2 wordt voor de hele week de weektaak gepland.

Het leerstofaanbod is verdeeld in basistaken, verrijkingsstof, herhalingsstof, en keuzetaken. De manier waarop de taak volbracht wordt kan verschillen, dit kan bestaan uit instructie, samenwerking, groepswork of individueel werk. Uitgangspunt bij het leerstofaanbod is dat alle leerlingen de weektaak helemaal verwerken. Iedere leerling heeft daarin de mogelijkheid zijn leertempo aan te passen. De leerkracht maakt de weektaak passend bij de leerling. Leerlingen krijgen de vrijheid om binnen bepaalde grenzen hun eigen keuzes te maken.

Groepsvormen

De basisgroeperingsvorm is de groep waarin de leerlingen op basis van hun leeftijd zijn geplaatst.

Daarnaast vinden ook groepsoverstijgende activiteiten plaats, waarbij oudere leerlingen samen met jongere leerlingen werken (bijvoorbeeld het voorlezen en fruiteten van oudere leerlingen bij kleuters, het tutorlezen, het voorbereiden en uitvoeren van projecten voor de hele school door leerlingen vanuit verschillende bouwen).

Ten slotte wordt ook een deel van de leerstof door alle leerlingen op een eigen gekozen werkwijze verwerkt.

Leerlingen kunnen daarbij op bepaalde tijden de volgende keuzes maken:

- al of niet in samenwerking met medeleerlingen
- naar keuze met of zonder begeleiding van een leerkracht
- op een zelfgekozen werkplek in de school

Werkvormen

De binnen het Daltononderwijs geldende principes: vrijheid in gebondenheid, zelfstandigheid en samenwerking, hebben invloed op de werkvormen die gehanteerd worden. Deels worden de

werkvormen gehanteerd die door de methoden worden aangeboden.

Dit is vooral het geval bij de vakken die (gedeeltelijk) klassikaal worden aangeboden. In toenemende mate wordt de werkvorm ook door de leerlingen zelf bepaald. De leerstof wordt in toenemende mate aangeboden in de vorm van weektaken, waarbij de leerlingen op vooraf afgesproken momenten instructie (kunnen) ontvangen.

De leerlingen hebben keuzevrijheid in:

- *het tempo van leren en verwerken*
- *de volgorde van vakken en taken*
- *de leerweg, waarbij het einddoel vaststaat*
- *de leerstrategie, toegepast op de leerstof*
- *de werkplek*
- *het tijdstip waarop elke taak wordt opgepakt*
- *de maatjes bij het leren: medeleerlingen*
- *de activiteiten*

Sociaal-emotionele ontwikkeling

De Parel werkt sinds het schooljaar 2016-2017 met de methode 'Kanjerttraining'. We werken daarmee aan de volgende doelen:

- Het bevorderen van vertrouwen en veiligheid in de klas.
- Het versterken van de sociale vaardigheden bij leerlingen.
- Beheersing van verschillende oplossingsstrategieën bij pesten en andere conflicten.
- Bewustwording van de eigenheid bij leerlingen.
- Leren om verantwoordelijkheid te nemen.
- Het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie.

De Kanjertraining wil aan leerlingen leren om respectvol met zichzelf, elkaar en de school om te gaan. Om daarin de juiste keuzes te maken. Een missie die perfect aansluit bij het Daltononderwijs.

De rol van de leerkracht

Het belangrijkste is en blijft altijd de persoon van de leerkracht. Deze heeft 'Dalton tussen de oren zitten'. Dat is een bepaalde houding ten opzichte van leerlingen en ten opzichte van het onderwijs. Een houding die zich erdoor kenmerkt dat deze bijvoorbeeld leerlingen geen oplossingen voorkauwt, maar dat hij/zij ze stimuleert zelf na te denken over problemen, dat er oog is voor werkvormen die samenwerking bevorderen, dat men hier en daar een stapje terug wil doen om leerlingen de gelegenheid te bieden om zelf meer verantwoordelijkheid te dragen en ga zo maar door. Het kritisch benaderen van onderwijskundige ontwikkelingen en inzichten is op een daltonschool vanzelfsprekend. Iedere docent die werkt op een daltonschool reflecteert op zijn/haar onderwijspraktijk en professioneel handelen. De persoon van de leerkracht is het hart van het (Dalton) onderwijs. Een vaak gehoord credo: 'Dalton 'doe' je niet, Dalton ben je'.

Het team

Vanuit de Daltonvisie, opereert een leerkracht per definitie niet solistisch. Men functioneert in een team. Binnen dit team inspireer en ondersteun je elkaar. In teamvergaderingen, met behulp van collegiale consultatie en op Daltonstudiedagen wordt de ontwikkeling van de school vormgegeven en geëvalueerd en waar nodig worden doelen bijgesteld. Ook op schoolniveau vindt reflectie over de kwaliteit van het daltononderwijs voortdurend plaats.

De persoon van leerkracht is het hart van het Daltononderwijs.

Dalton 'doe' je niet, Dalton ben je!

Je werkt niet solistisch, maar functioneert in een team.

Binnen dit team inspireer en ondersteun je elkaar.

Dalton in de praktijk

Hieronder vindt u alle middelen die wij hanteren in ons Daltonbeleid. In dit gedeelte proberen we bij elk onderwerp steeds een koppeling met de Dalton Kernwaarden te maken:

Verantwoordelijkheid Zelfstandigheid Samenwerken Effectiviteit Reflectie

Dagkleuren

Iedere dag van de week wordt aangegeven met een vaste kleur. Deze kleuren structureren de week voor de leerlingen. Dit helpt hen om een planning te kunnen maken. De kleuren hangen in iedere groep aan de muur, zodat de leerling steeds kan zien welke dag het is. Daarnaast worden de dagkleuren gebruikt bij de dagelijkse en wekelijkse planning.

Kleutergroepen

In de kleutergroepen wordt de dag van de week aangegeven door middel van kleuren op het planbord. De leerlingen plaatsen een magneet met het beoogde werkje op de juiste (kleur) dag op het planbord. Aan het begin van de planning heeft de leerkracht, de leerling en de ouder al een overzicht van alle geplande activiteiten. Ook hangt het dagritme in pictogrammen in de klas. Hierop kunnen de leerlingen duidelijk kunnen zien hoe de dag zal verlopen. Het laatste kwartaal in groep 2 werken de leerlingen – naast het planbord – ook met een weektaak, waarop ze met een dagkleur plannen wanneer ze een werkje willen gaan doen. Ze tekenen het gedane werkje af in de kleur van de dag waarop ze het werkje daadwerkelijk hebben gedaan.

Groep 3

In groep 3 werken de leerlingen met een weektaak. De activiteiten worden op dezelfde manier als in groep 2 gepland, met dezelfde dagkleuren, met als ondersteuning een planbord waarop de vakken van de hele week staan aangegeven. Voor de kerst heeft groep 3 een relatief eenvoudige weektaak, waarop voornamelijk gewerkt wordt met symbolen. Na de kerst wordt de weektaak uitgebreid.

Groep 4 t/m 8

Op de weektaak geven de leerlingen met de dagkleur aan welke activiteit ze op welke dag willen doen. Ze kleuren vervolgens de gedane taak af in de dagkleur waarop de taak gedaan is. Omdat de weektaak meerdere dagen beslaat, geeft dit de leerkracht informatie over de leer- en werkstijl van de leerling en biedt het hem de mogelijkheid om de leerling hierbij te begeleiden. Een leerling die in het begin van de week weinig productief is en vervolgens alles op het laatste moment moet maken, kan bijvoorbeeld geleerd worden dit beter te spreiden. Leerlingen die duidelijk te snel van start gaan en daarbij veel fouten maken, moet worden geleerd dat de kwaliteit van het werk belangrijker is dan dat het snel af is.

Kernwaarden

Verantwoordelijkheid: de kinderen nemen verantwoordelijkheid voor de eigen planning.

Zelfstandigheid: de kinderen kunnen zelfstandig administreren.

Samenwerking: met behulp van de dagkleuren kunnen kinderen elkaar helpen met plannen van en afspraken maken voor samenwerkingsopdrachten.

Effectiviteit: Op grond van de kleuren maken de kinderen hun planning overzichtelijk.

Reflectie: Kinderen kunnen conclusies trekken uit het afkleuren van de taken.

Symbolen

Door de school heen wordt met een aantal symbolen gewerkt. Deze symbolen zijn voor iedereen waarneembaar en duidelijk.

De dagen van de week

Elke dag van de week heeft een eigen kleur.

Maandag Geel

Dinsdag Rood

Woensdag Roze

Donderdag Paars

Vrijdag Blauw

Het symbool voor uitgestelde aandacht

Tijdens het zelfstandig werken wordt gewerkt met een stoplicht met een rood, oranje en een groen signaal. Als het rode signaal wordt gebruikt, weten de leerlingen dat zij de leerkracht én de andere leerlingen niet mogen 'storen'. Als het oranje signaal wordt gebruikt, weten de leerlingen dat ze de leerkracht niet mogen 'storen' en dat zij dus naar een andere oplossing moeten zoeken. Bij gebruik van het groene signaal mag de leerkracht, evenals de andere leerlingen, wel worden benaderd. Bij de kleutergroepen draagt de leerkracht als extra symbool een Hawaïketting als zij niet gestoord kan worden.

Het symbool voor de toiletten

In de kleutergroepen wordt gewerkt met een kralenketting. Als je naar het toilet gaat, moet je die omdoen zodat de anderen kunnen zien dat het toilet bezet is. In de groep 3 tot en met 8 hangen wc-kaarten. Als deze zijn omgedraaid is het toilet bezet.

Het huishoudelijk takenbord

In de groepen 1 t/m 8 worden symbolen gebruikt voor verschillende taken op het huishoudelijk takenbord zodat de leerlingen kunnen zien wat er gedaan kan en mag worden en door wie.

Nakijktafel

Vanaf groep 3 is een tafel ingericht met nakijkboekjes van bepaalde vakken en nakijkpennen. De leerlingen kijken daar hun werk na, wat hen inzicht geeft in de wijze waarop ze hun werk hebben gemaakt. Mocht er veel gecorrigeerd moeten worden, dan is het aan het kind de verantwoording te nemen om extra uitleg te komen vragen. Bij de tafel hangt een handelingswijzer.

Kernwaarden

Verantwoordelijkheid: de symbolen verschaffen duidelijkheid, zodat de leerling verantwoordelijkheid kan nemen voor de eigen keuzes. Daarnaast geven ze ook de mate van vrijheid aan.

Zelfstandigheid: door het lezen van een symbool kan de leerling zelfstandig beslissingen nemen, zonder dat aan de leerkracht te vragen.

Samenwerking: door symbolen te respecteren, houden we rekening met elkaar.

Effectiviteit: door met behulp van de symbolen zelf oplossingen te verzinnen, kunnen de kinderen de leertijd optimaal benutten.

Reflectie: door de symbolen te lezen kunnen kinderen eventueel hun plan tussentijds aanpassen.

Planbord en weektaak

De weekplanning is in de basis voor alle leerlingen hetzelfde. Bij de instructielessen geeft de leerkracht de meeste sturing, bij veel lessen op de weektaak hebben de leerlingen vrijheid in het plannen van het eigen werk, groepswork en keuzework.

Groep1/2

Het planbord in groep 1/2 is een magneetbord met belijningen. Links op het bord hangen de foto's van de leerlingen. Daarachter kolommen voor de dagen van de week. Als de leerlingen plannen, plaatsen zij magneetkaartjes met het cijfer van het werkje onder een bepaalde dag. Zij plannen hun werk dus voor een hele week. Wanneer het werkje klaar is, hangen ze een magneetkaartje van een smiley erachter. Hebben ze geen werkje op een bepaald werkmoment gepland dan mogen ze kiezen. Er zijn magneetkaartjes van de keuzeactiviteiten, ze kiezen één kaartje uit en dat hangen ze op de juiste plek op het planbord. Op de tijdwijzer van Schatkist wordt extra informatie vermeld, zoals de maand, het seizoen, enzovoorts. Dit geeft de orde van de dag of maand aan. De leerlingen in groep 2 krijgen na de meivakantie een weektaak naast het planbord. Ze plannen hierop – net als op het planbord – met de dagkleuren drie werkjes voor een week. Hebben

ze het werkje gedaan, dan kleuren ze het vakje erachter in de dagkleur af waarop het werkje is gemaakt. Voor het keuzewerk krijgen de leerlingen een aparte kaart, waarop ze kunnen aftekenen wat ze hebben gedaan.

Groep 3

In *groep 3* wordt tot aan de kerstvakantie gewerkt met een eenvoudige weektaak, met daarop afbeeldingen van de vakken. Nieuw in groep 3 is een planbord waarop de hele week staat afgebeeld. Dit planbord gebruikt de leerkracht als de weektaak met de leerlingen wordt besproken en gepland. Aan de hand van dit bord kunnen de leerlingen bepalen met welke lessen zij mee (moeten) doen en welke lessen niet. Er staan voor de opdracht twee hokjes. Het eerste hokje wordt gekleurd met de dagkleur waarop de leerling met het betreffende werk mag beginnen, het tweede hokje kleuren de leerlingen met de dagkleur waarop het werk af is. Na de kerstvakantie wordt er begonnen met een iets meer uitgebreidere weektaak waarop alle taal, lees, schrijf en rekenopdrachten staan vermeld. Ook staat er keuzewerk en extra werk op. Leerlingen kunnen plannen op welke dag ze iets gaan doen, ook kunnen ze aflezen wat een samenwerkopdracht is en welke opdrachten zelf moeten worden nagekeken.

Groep 4

In *groep 4* wordt gewerkt met een nog uitgebreidere weektaak. Daarop staat nu ook aardrijkskunde.

Groep 5 t/m 8

In *groep 5 tot en met 8* krijgen de leerlingen een weektaak waar in principe al het werk en alle vakken op staan.

Voor groep 3 t/m 8 geldt: Aan het eind van de dag wordt regelmatig met de groep of individuele leerlingen geëvalueerd en gereflecteerd op het gedane werk. Aan het einde van de week wordt de hele weektaak geëvalueerd. De leerlingen schrijven een evaluatie en de leerkracht neemt elke week een aantal weektaken in om te evalueren. De weektaak gaat vanaf groep 3 ook mee naar huis.

De ouders kunnen ook iets kwijt onder de weektaak en kunnen op die manier meeleven met

wat hun kind op school leert en doet. De leerlingen kunnen al deze punten meenemen bij het formuleren van het aandachtspunt, dat bovenaan de nieuwe weektaak wordt geschreven. De weektaak gaat in een snelhechter mee naar huis en weer mee naar school.

Zorg en differentiatie

Op de weektaak staat een vakje 'extra'. Hierin wordt de differentiatie aangegeven. De leerlingen met een individuele leerlijn of met extra werk krijgen zo de weektaak op maat of krijgen een eigen weektaak op niveau.

Als leerlingen hun tijd niet effectief genoeg hebben besteed krijgen ze de keus om het werk in de pauze af te maken, of mee naar huis te nemen om het daar af te maken. In groep 3 werken kinderen in de pauze 5 minuten door, in groep 4 is dat 10 minuten. In groep 5 en 6 krijgen kinderen af en toe werk mee naar huis. In groep 7 en 8 bedenkt het kind zelf een oplossing en worden de taken afgemaakt. Mocht het kind de weektaak structureel niet af krijgen dan is dat reden om de weektaak aan te passen voor dat individuele kind.

Kernwaarden

Verantwoordelijkheid: de leerlingen zijn verantwoordelijk voor de keuzes die zij maken en de uitvoering daarvan. Hierbij kan specifiek worden gedacht aan het plannen en het wel of niet volgen van instructies.

Zelfstandigheid: de leerlingen maken zelfstandig keuzes en kunnen die ook zelfstandig administreren.

Samenwerking: de leerlingen plannen de activiteiten in als maatjeswerk of als groepje. Ook staan op de planner gerichte samenwerkingsopdrachten.

Effectiviteit: de kinderen leren door een goede planning goed om te gaan met hun tijd.

Reflectie: door het nadenken over hun eigen rol in het werken binnen de weektaak, leren de kinderen eigen aanpassingen te maken

Huishoudelijke takenlijst

In iedere groep hangt een lijst met huishoudelijke taken. Op deze lijst staat aangegeven welke taken door de leerlingen worden uitgevoerd. In de kleuterbouw wordt er gewerkt met daghulpjes. Groep 3 t/m 8 werken met een takenlijst waar alle klusjes op vermeld staan en door welke leerlingen ze uitgevoerd moeten worden. Voorbeelden van taken zijn: kasten netjes houden, werklokaal opruimen, computers afsluiten, stof afnemen, gang controleren en vloer opruimen. De kinderen in groep 3 t/m 8 zijn een week verantwoordelijk voor hun taak.

Handelingswijzer

De handelingswijzer is een instrument, dat leerlingen met pictogrammen, foto's en/of tekst duidelijk maakt wat er wordt gevraagd of verlangd. Een soort handleiding, stappenplan om tot een bepaald resultaat te komen.

Hoe hoger de leerlingen komen, hoe belangrijker wij het vinden dat ze loskomen van de middelen, omdat wij vinden dat de middelen maar hamers en spijkers zijn om de doelstelling aan op te hangen. Voorbeeld: in groep 7/8 moeten de leerlingen inmiddels in staat zijn om zonder handelingswijzer een volgorde in hun werk aan te brengen. Daar waar een terugslag is, zetten we de middelen weer in.

De volgende handelingswijzers worden gebruikt: Nakijken / taakaanpak / plannen / stoplicht / werken buiten de klas / spellingkaarten / begrijpend lezen / dobbelsteen.

Het blokje

Het blokje is een middel dat gebruikt wordt in de groepen 3 t/m 8 tijdens het werken met uitgestelde aandacht. Als leerlingen een probleem niet zelf op kunnen oplossen, kunnen zij hun blokje met het vraagteken op de tafel van hun schoudermaatje zetten en vervolgens verder gaan met hun (andere) werk. De andere leerling helpt, staand en fluisterend, als hij of zij eraan toe is. Als het met het schoudermaatje of binnen het groepje niet kan worden opgelost, kan de leerling de blokje, met het vraagteken boven, op de eigen tafel plaatsen.

De leerkracht zal dan tijdens een loopronde aandacht hebben voor het probleem. Zolang er geen vraag is staat het blokje op groen (ik wil wel helpen) of op rood (ik wil niet gestoord worden). Er is op die manier dus sprake van uitgestelde aandacht van de leerkracht.

Kernwaarden

Verantwoordelijkheid: de leerlingen zijn zelf verantwoordelijk voor het feit of zij wel of niet een handelingswijzer willen raadplegen.

Zelfstandigheid: met een handelingswijzer kunnen leerlingen zonder hulp van de leerkracht een handeling uitvoeren.

Samenwerking: handelingswijzers kunnen ook aangeven of een opdracht samen gemaakt kan worden, wie of wat je kunt raadplegen.

Effectiviteit: door met behulp van de handelingswijzers zelf oplossingen te verzinnen, hoeven de kinderen niet te wachten.

Reflectie: door de handelingswijzers te lezen kunnen kinderen eventueel hun plan tussentijds aanpassen.

Instructie en de instructietafel

Instructie

We hanteren diverse vormen van instructie, namelijk:

Basisinstructie: uitleg van nieuwe lesstof/opdrachten

Verlengde instructie: na de basisinstructie krijgen een groepje leerlingen verlengde instructie over de nieuwe stof/opdracht aan de instructietafel

Extra instructie: na de complete uitleg krijgt een leerling extra instructie van de leerkracht daar waar het kind moeite heeft of een aparte leerlijn op een bepaald vakgebied.

Effectieve instructie: actieve rol van leerlingen tijdens de instructie, deze vorm van instructie is coöperatief van structuur

Grote en kleine kring: grote kring alle leerlingen/ kleine kring leerlingen die specifieke instructie nodig hebben.

Op de weektaak staat aangegeven bij welke activiteit/les instructie van de leerkracht hoort. Sommige leerlingen kiezen om aan het werk te gaan zonder dat ze bijbehorende instructie volgen.

Wanneer een nieuw onderdeel aangeleerd moet worden, zien de leerlingen deze d.m.v. een symbool of tijdsaanduiding op de taak en is er geen keuze om zonder instructie aan de slag te gaan. Daarbij hebben de leerkrachten de cruciale leermomenten in beeld.

De leerkracht weet daarnaast ook welke leerlingen zonder instructie te volgen aan het werk kunnen. De leerling kan dan zelfstandig aan het werk.

Instructietafel

In elke groep wordt gebruik gemaakt van een instructietafel. Leerlingen die op een ander niveau dan het basisniveau werken, krijgen extra of verlengde instructie op hun niveau. Dit gebeurt aan de instructietafel.

Verlengde instructie is voor leerlingen die die niet genoeg hebben aan de basisinstructie. Extra instructie is voor leerlingen met een eigen leerlijn of voor leerlingen die verder zijn en een extra 'zetje' nodig hebben.

Kernwaarden

Verantwoordelijkheid: de kinderen leren zelf (deels) verantwoordelijk te zijn voor hun keuze om wel of niet aan een extra instructie deel te nemen.

Zelfstandigheid: de kinderen die geen (extra) instructie nodig hebben, kunnen zelfstandig aan het werk.

Samenwerking: de kinderen die geen extra instructie nodig hebben, helpen elkaar om tot oplossingen te komen.

Effectiviteit: door effectief instructie te geven gaat er voor de kinderen geen leertijd verloren.

Reflectie: de kinderen leren te kijken naar hun eigen ontwikkeling om zo te beslissen of ze wel of niet mee doen aan de instructie.

Materialen

De inrichting van de klassen en het klassenmanagement moet zo zijn dat de leerlingen alle materialen die zij nodig hebben, zelfstandig kunnen pakken, schoonmaken en opruimen.

In de kleutergroepen wordt al met deze vorm van zelfstandigheid begonnen. In de daarop volgende groepen wordt dit voortgezet. Als een kind bijvoorbeeld een nieuw schrift nodig heeft, dan hoeft het dat niet eerst aan de leerkracht te

vragen. De materialen als potloden, papier, boeken en scharen hebben een duidelijke plek in de klas.

Leerlingen mogen niet zelf materialen uit het magazijn pakken. Voor het inleveren van het gemaakte werk zijn in elke klas inleverplekken, zoals laatjes of bakjes of een tafel / kast. Deze plekken zijn duidelijk zichtbaar in de klas.

De leerlingen hebben zelf de verantwoordelijkheid om hun werk in te leveren, zodat de leerkracht dit kan nakijken en eventueel registreren.

Kernwaarden

Verantwoordelijkheid: de vrijheid om zonder te vragen materialen te gebruiken die nodig zijn en weer op te ruimen. Als gebruikers zijn we ook medeverantwoordelijk voor het verzorgen van die materialen.

Zelfstandigheid: zelf bepalen wat nodig is en dat zelf halen.

Samenwerking: overleggen over het gebruik van spullen, samen materieel gebruiken.

Effectiviteit: door het vinden en pakken van hun eigen materialen kunnen de leerlingen de leertijdoptimaal benutten,

Reflectie: door goede keuzes te maken in materiaalgebruik leren de kinderen dat niet goed omgaan met materiaal tijd en / of meer moeite kost.

Nakijken en Nakijktafel

Wij hechten grote waarde aan het corrigeren door de leerlingen zelf. Dit geldt zowel voor opdrachten binnen de taak als opdrachten daarbuiten.

Zelfcorrectie heeft een aantal voordelen. De leerling krijgt meteen feedback op zijn werk en hoeft niet te wachten tot hij het werk pas later terugkrijgt van de leerkracht. Het heeft een duidelijk leereffect, omdat de leerling, als hij een fout ontdekt, zich meteen zal afvragen hoe deze fout kon ontstaan. Het geeft de leerlingen hierdoor beter inzicht in wat zij zelf kunnen en bij welke zaken zij hulp moeten vragen van de leerkracht.

Vanaf groep 1 leren we de leerlingen aan dat ze gemaakte fouten willen verbeteren. Dus ook bij het werken met zelfcorrigerende materialen geldt dat

leerlingen het nog eens proberen als er een foutje is gemaakt.

Vanaf groep 3 mogen de leerlingen bepaalde opdrachten zelf corrigeren. Naarmate de leerlingen zelfstandiger worden is er steeds meer mogelijk. Het streven is om de leerlingen zo veel mogelijk zelf te laten corrigeren. De groepsleerkracht moet dat uiteraard voor de eigen groep steeds opnieuw inschatten.

Hierbij gelden wel een aantal afspraken:

- Toetsen worden nagekeken door de leerkracht.
- Regelmatig neemt de leerkracht steekproeven of observeert de leerlingen tijdens het nakijken.
- De leerkracht checkt wel of de leerling zelfstandig na kan kijken en of de leerling over de benodigde vaardigheden beschikt.

Er kunnen verschillende correctievormen worden gebruikt, zoals nakijken in tweetallen, nakijken door maatjes, nakijken samen met leerkracht, klassikale correctie en nabespreking. Of nakijken in tweetallen zonder nakijkboek, zodat er sprake is van vergelijken en uitleggen aan elkaar hoe men tot een oplossing is gekomen.

Zelf nakijken vraagt een bepaalde houding van de leerlingen. De leerlingen moeten zich realiseren dat je je werk nakijkt om er iets van te leren. Als leerkracht moeten we de leerlingen deze houding aanleren. We moeten ze ook leren dat ze hulp of uitleg moeten vragen zodra ze merken dat er sprake is van te veel fouten.

Vanaf groep 3 staat er een nakijktafel in de klas, waaraan de leerlingen hun werk zelfstandig na kunnen kijken. Boven de nakijktafel hangt een handelingswijzer nakijken. Als er andere correctie vormen worden gebruikt dan kan het nakijken volgens de groepsafspraken ook op een andere plek gebeuren.

Kernwaarden

Verantwoordelijkheid: de kinderen leren verantwoordelijkheid nemen voor het corrigeren en om hulp/uitleg te vragen als er veel fouten zijn gemaakt.

Zelfstandigheid: de kinderen kijken hun werk zelfstandig na.

Samenwerking: kinderen bespreken in sommige situaties hun werk samen na, of kijken het werk van hun maatje na.

Effectiviteit: de kinderen krijgen meteen feedback op het werk en hoeven niet te wachten tot het werk pas later terugkomt van de leerkracht.

Reflectie: de kinderen evalueren zelf en meteen op hun eigen werk en reflecteren op hun eigen rol hierbij. Dit heeft een groot leereffect en bevordert het doorzettingsvermogen.

Keuzewerk

Vrijheid betekent niet alleen dat de leerling de volgorde binnen de taak mag bepalen, maar ook, dat het voor een deel zelf de inhoud van zijn/haar leren mag kiezen.

Keuzewerk is onderdeel van de weektaak. Het is niet zo dat alleen de leerlingen die klaar zijn met hun werk aan het keuzewerk toekomen. Keuzewerk is voor alle leerlingen bedoeld.

Keuzewerkmomenten worden door de leerkracht gepland op vaste momenten in de week. Het keuzewerk is terug te vinden in de daarvoor bestemde kieskasten of op aangewezen plekken in de klas.

Eigen keuzes

Op de weektaak staan suggesties voor de leerling voor het keuzewerk. De leerling kan onderzoeken wat voor hem interessant is om te leren. De leerkracht zal samen met de leerling kijken of dit te realiseren is of wat er nodig is om de keuze van de leerling uit te kunnen voeren. Het leerdoel wordt in overleg met de leerkracht vastgesteld. Hiervoor vult de leerling vanaf groep 4 een formulier in; 'Wat wil ik leren'.

Kieskast

Het keuzewerk is in diverse kasten in de klas of gang te vinden. De leerlingen regelen dit zelf. Als de opdracht is afgerond tekenen de leerlingen dit af op hun weektaak. Samen met de leerkracht evalueren ze hun werk.

We streven ernaar om het in het keuzewerk rekening te houden met de theorie van meervoudige intelligenties.

Het keuzewerk op De Parel is nog in ontwikkeling.

Kernwaarden

Verantwoordelijkheid: de leerlingen hebben de vrijheid om zelf te kiezen wat ze willen leren. Hun keuze moeten ze ook waarmaken. Ze zijn verantwoordelijk voor de uitvoering.

Zelfstandigheid: de leerlingen maken zelfstandig een keuze. Ook de uitvoering gebeurt zelfstandig. Op verzoek van de leerling zal de leerkracht helpen en suggesties geven.

Samenwerking: sommige opdrachten kunnen alleen samen gedaan worden. Bij andere bestaat de mogelijkheid om ze alleen of samen te doen.

Effectiviteit: de kinderen regelen het keuzewerk voor een groot deel zelf; ze weten waar het te vinden is en kijken het zelf na. Ze halen doelen die passen bij de eigen ontwikkeling.

Reflectie: door te reflecteren op leren de kinderen over zichzelf vanuit welke belangstelling ze graag werken. Het keuzewerk kan hierbij aansluiten.

Keuzewerk is

- Een vast lesstofonderdeel, wisselend van educatieve aard / activiteit
- Een activiteit die de leerlingen zelf mogen kiezen, afhankelijk van hun belangstelling
- Een activiteit waarvan proces en product besproken worden met de leerkracht
- Een activiteit waarbij ernaar gestreefd wordt samen te werken met een ander

Werkplekken

De leerlingen hebben een zekere vrijheid in het kiezen van een werkplek in de school. Doordat leerlingen voor een groot gedeelte een eigen dag/taakverdeling kunnen maken, zijn leerlingen met verschillende opdrachten bezig en kunnen dus de keuze maken om in de klas te werken of een werkplek in de gang (leerplein) of de studio.

Hier zitten leerlingen samen te werken, daar krijgt een groepje extra uitleg van de leerkracht en weer ergens anders is een leerling bezig met een opdracht in het kader van zijn keuzewerk.

In een Daltonschool zal een kind (moeten) wennen aan een zeker 'werkgeruis', maar het kan er ook voor kiezen een rustige werkplek op te zoeken, wat in ons gebouw de klas is, in de klas is het principe stil, op de leerkracht die nog extra instructie geeft na. In de studio's van groep 3 tot en met 8 wordt stil gewerkt, tenzij er toestemming is van de leerkracht.

Mochten de leerlingen de verantwoordelijkheid van het werken buiten de groep nog niet goed aankunnen, dan krijgen ze één waarschuwing. Bij herhaling wordt hun magneet een bepaalde tijd afgenomen. We letten hierbij op taakgericht gedrag.

Vorbereiding in groep 1/2

In groep 1/2 is het vanzelfsprekend om te werken in steeds verschillende hoeken in de klas en in de gang: de leeshoek, de creahoek, de bouwhoek, de huishoek, de constructiehoek, de knutselhoek.

Door leerlingen er aan te laten wennen ook in de gang te werken, waar ook anderen langs komen en zitten te werken, worden de leerlingen voorbereid op het latere zelfstandig werken in ruimtes waar de leerkracht niet steeds aanwezig is.

Bij de werkplekken en in de groepslokalen hangt de handelingswijzer 'werken buiten de klas'. Deze wijzer geeft aan hoe we het graag willen hebben, hoe we het best rekening met elkaar kunnen houden en hoe we de werkplekken samen netjes houden.

Kernwaarden

Verantwoordelijkheid: de keuze om zijn werk te maken en dus om een gunstige werkplek te kiezen, ligt in principe bij de leerling.

Zelfstandigheid: de leerling kiest zelf de werkplek uit waar hij zijn opdracht het best uit kan voeren.

Samenwerking: een goede samenwerking is nodig om de met elkaar de gemaakte afspraken na te komen.

Effectiviteit: de kinderen overdenken van te voren welke materialen ze nodig hebben voor hun taak buiten de klas.

Reflectie: door te reflecteren leert een kind wat voor hem of haar een werkplek is waar hij of zij optimaal kan werken.

Zelfstandig werken

Op De Parel is het zelfstandig werken met name gericht op de inhoud van de opdracht. Het aanleren van de kennis en vaardigheden heeft een hoofdaccent.

Het zelfstandig werken wordt steeds meer gericht op het leerproces. Het geleerde moet ook toegepast worden in andere situaties/contexten dan waarin het is aangeleerd.

Om zelfstandig werken goed te kunnen realiseren op onze school is een aantal zaken van belang.

De leerlingen

- kennen de groepsafspraken

- kunnen elkaar helpen zonder voor te zeggen
- weten wat zelfstandig werken is
- weten waar ze de materialen kunnen vinden
- kunnen zelfstandig problemen oplossen
- kunnen zelf hun werk plannen met behulp van de weektaak
- kunnen verantwoordelijk met het materiaal omgaan
- zijn in staat te werken volgens het principe van de uitgestelde aandacht, weten hoe het stoplicht werkt
- weten wat ze kunnen doen als de weektaak af is
- kunnen het gemaakte werk zelf nakijken
- verbeteren zelfstandig gemaakte fouten en trekken conclusies
- zijn in staat te verwoorden wat hun problemen zijn
- kunnen samenwerken (maatjeswerk)

De leerkracht kan

- lessituaties voorbereiden waarin zelfstandig werken van leerlingen het uitgangspunt is
- het klaslokaal zodanig inrichten dat de mogelijkheid tot zelfstandig werken daardoor gestimuleerd wordt
- didactische stappenschema's uitwerken om de leerlingen de streefdoelen van zelfstandig werken te laten behalen
- coachgesprekken leiden waarin het belang van zelfstandig werken verhelderd en geëvalueerd wordt
- duidelijke en gedifferentieerde instructie geven
- hulpmiddelen hanteren die het zelfstandig werken bevorderen: symbolen voor dagritme, teken voor uitgestelde aandacht (stoplicht), planner, huishoudelijk takenbord, werken met maatjes.

Het materiaal is

- overzichtelijk opgesteld
- goed bereikbaar voor de leerlingen
- geschikt voor zelfstandig werken
- in voldoende mate aanwezig

De afspraken

- zijn voor iedereen duidelijk
- worden door de leerlingen als vanzelfsprekend beschouwd
- geven de leerlingen voldoende ruimte voor eigen initiatieven

- geven de leerlingen voldoende ruimte om zelf oplossend bezig te zijn
- zorgen ervoor dat de leerlingen elkaars gedrag positief corrigeren
- stimuleren tot zelfverantwoordelijk gedrag
- worden door de leerkracht met pedagogisch inzicht en gedifferentieerd toegepast.

Kernwaarden

Verantwoordelijkheid: de leerlingen hebben de vrijheid om zelf oplossingen te bedenken voor problemen die zij tegenkomen tijdens het werken. Zij nemen daarin verantwoordelijkheid in het vragen om hulp en de leerlingen nemen verantwoordelijkheid voor de eigen planning.

Zelfstandigheid: de hulp van de leerkracht wordt pas gegeven als niet de leerkracht, maar de leerling daartoe het initiatief neemt.

Samenwerking: oplossingen vinden door middel van samenwerken worden gestimuleerd.

Effectiviteit: doordat de kinderen eerst een beroep doen op hun medeleerlingen, kan de leerkracht de tijd gebruiken voor het geven van extra instructie.

Reflectie: het zelfstandig werken stimuleert tot het steeds reflecteren en bijstellen van eigen gedrag, totdat de goede oplossing is gevonden.

Samenwerking

Er is een verschil tussen samenwerken en samen werken. Onder samenwerken verstaan we samen aan een opdracht werken, waarbij van iedere leerling een zelfde mate van betrokkenheid, verantwoordelijkheid en inzet wordt verwacht, aangezien de samenwerking tot één resultaat moet leiden.

Onder samen werken verstaan we dat leerlingen weliswaar individueel aan een opdracht werken, maar dat ze wel rekening met elkaar houden en elkaar helpen. Kort gezegd: ze zitten bij elkaar en werken samen en ieder dient zelf met een resultaat te komen. Rekening houden met elkaar

betekent dat je je verantwoordelijk voelt voor je medeleerlingen en voor de sfeer in de groep en de school als geheel. Leerlingen moeten het normaal vinden dat je elkaar helpt.

Het is ook heel normaal dat je af en toe eens hulp vraagt. De leerlingen die hier moeite hebben worden begeleid door de leerkrachten. Tijdens het zelfstandig werken stelt de leerkracht zich terughoudend op tegenover de gebeurtenissen in de groep. Ook problemen in de sociale sfeer moeten de leerlingen in eerste instantie proberen zelfstandig op te lossen of door hulp bij elkaar te zoeken.

Voorbeelden van samenwerking zijn:

- Groepsdoorbrekend lezen groep 3 t/m 8
- Groepsdoorbrekend keuzewerk maken
- Maatjeswerk (zie 'samenwerkend leren')
- Groepswerk (zie 'coöperatief leren')
- Sportdag of andere activiteiten waarbij groepsdoorbrekend wordt gewerkt.

Wij hebben het samenwerken en de bijbehorende afspraken beschreven in het plan voor Coöperatief leren.

Coöperatief leren en maatjeswerk

Samenwerkend leren

Bij samenwerkend leren is de samenwerking mede het doel van de opdracht. De koppels worden afwisselend door de leerkracht samengesteld en door de leerlingen zelf gekozen.

Coöperatief leren

Hierbij gaat het meestal om groepswerk. De groep krijgt een thema aangereikt. De onderwerpen of opdrachten behorend bij het thema worden verdeeld/gekozen en uitgewerkt door de leerlingen in groepjes. Na een vastgestelde periode worden alle onderwerpen aan elkaar gepresenteerd. Coöperatieve werkvormen zetten we ook in tijdens de lessen.

Maatjeswerk

De leerlingen werken regelmatig met een ander, een 'maatje' aan een bepaalde opdracht of met keuzewerk. De leerlingen wisselen om de twee a drie weken van maatje. Op deze manier leert een kind met iedereen samen te werken. Dit doet elke keer weer een beroep op sociale- en samenwerkingsvaardigheden. De leerkracht stelt tweetallen willekeurig samen. De lijst met maatjes hangt in de klas.

Bij deze vormen van samenwerking houden we rekening met:

- Individuele verantwoordelijkheid
- Directe interactie
- Sociale vaardigheden die hierbij nodig zijn en de beginsituatie hiervan
- Evaluatie van het groepsproces
- Positieve wederzijdse afhankelijkheid
- De grootte van de groep
- De mogelijke rollen voor de groepsleden
- De groepstaak
- Benodigde materialen

Kernwaarden

Verantwoordelijkheid: verantwoordelijkheid nemen voor de fysieke en sociale omgeving. De verantwoordelijkheid om hulp te zoeken en te verlenen.

Zelfstandigheid: zelfstandig hulp zoeken en hulp verlenen.

Samenwerking: spreekt voor zich.

Effectiviteit: doordat de kinderen eerst een beroep doen op hun medeleerlingen, kan de leerkracht de tijd gebruiken voor het geven van extra instructie.

Reflectie: het maatjeswerk stimuleert tot het steeds reflecteren en bijstellen van eigen gedrag en het gedrag van de ander, totdat de goede oplossing is gevonden. Het leren om elkaar op een goede manier aan te spreken hoort daar ook bij.

Evaluatie en reflectie

Deze twee begrippen zijn nauw met elkaar verbonden. Evaluatie is beoordelen, reflectie is nadenken en dan ook over de eigen rol. In alle groepen wordt het werk in ieder geval aan het einde van de dag kort geëvalueerd: wat ging goed, wat minder goed, waar had dat mee te maken, wat vonden de leerlingen moeilijk of makkelijk. Dit gebeurt op verschillende manieren: individueel of met de hele groep. Ook tussentijds is er aandacht voor evaluatie, bijvoorbeeld aan het einde van een taakwerkblok.

Er is daarbij sprake van zowel product- als procesevaluatie. Productevaluatie gaat vooral over het product: het resultaat en de verzorging ervan. Bij procesevaluatie wordt gekeken naar de totstandkoming van het product. Het verloop van

zelfstandig werken en samenwerken spelen hierbij een belangrijke rol. Was de opdracht goed gepland? Waren er problemen? Ben je met elkaar tot goede oplossingen gekomen? We reflecteren voor, tijdens en na de taak.

Regelmatig vinden er ook korte reflectiemomenten plaats met individuele leerlingen. Leerlingen moeten leren reflectief te zijn naar eigen en andermans handelen. Ze moeten leren dat het niet alleen gaat om het uiteindelijke product, maar vooral om hoe het product tot stand gekomen is en met wie.

Ook op de weektaak is ruimte ingelast voor een korte evaluatie. De leerlingen kunnen aangeven wat ze van het werk vonden en hoe het is gegaan. Op de nieuwe weektaak wordt aangegeven waar een kind de volgende week extra aandacht aan wil besteden.

Kernwaarden

Verantwoordelijkheid: de leerling leert verantwoordelijkheid te dragen voor de ontwikkeling van zijn leerstijl en leerproces.

Zelfstandigheid: het evalueren en reflecteren is iets wat de leerlingen uiteindelijk zelfstandig moeten kunnen.

Samenwerking: om tot een goede samenwerking te komen is een evaluatie/reflectie over het proces onmisbaar.

Effectiviteit: doordat de kinderen eerst een beroep doen op hun medeleerlingen, kan de leerkracht de tijd gebruiken voor het geven van extra instructie.

Reflectie: het zelfstandig werken stimuleert tot het steeds reflecteren en bijstellen van eigen gedrag, totdat de goede oplossing is gevonden.

Rapportage

Rapporten

Met de leerlingen wordt de Daltonwerkwijze doorlopend besproken. De leerlingen krijgen twee keer per jaar een rapport mee naar huis. In het rapport worden Daltonvaardigheden beoordeeld. Een belangrijk deel van het rapport wordt door de leerlingen zelf ingevuld, namelijk het talentenblad.

Rapportgesprekken

Bij het eerste rapport zijn er 15-minuten besprekingen met de ouders. De bespreking bij het tweede rapport is op verzoek van de leerkrachten. Tijdens deze besprekingen worden de vorderingen en de Daltonvaardigheden van de leerlingen met de ouders doorgenomen.

Kindgesprekken

Met alle kinderen worden twee keer in het jaar gesprekken gevoerd. Deze gesprekken gaan over welzijn en over het plannen en leren. In groep 7 en 8 zal het ook gaan over het schooladvies.

Spreektijd

Bij bijzonderheden worden ook tussentijdse besprekingen met ouders gevoerd. Bovendien hebben we een aantal keren in het jaar spreekmiddagen of spreekavonden.

Adviesgesprek

De ouders van de kinderen in groep 7 krijgen tijdens een gesprek in februari een voorlopig advies over het vervolgonderwijs van hun kind. De ouders van de leerlingen van groep 8 hebben dit gesprek ook in februari en zij hebben in verband met de schoolkeuze adviesgesprekken naar aanleiding van de uitslag van het gewone werk en de Cito-eindtoets groep 8.

Bovenschools

Het bestuur wordt jaarlijks op de hoogte gehouden tijdens gesprekken met de directie.

Ontwikkelingslijnen

Ontwikkelingslijn

Verantwoordelijkheid (midden)

Docentgestuurd (links)

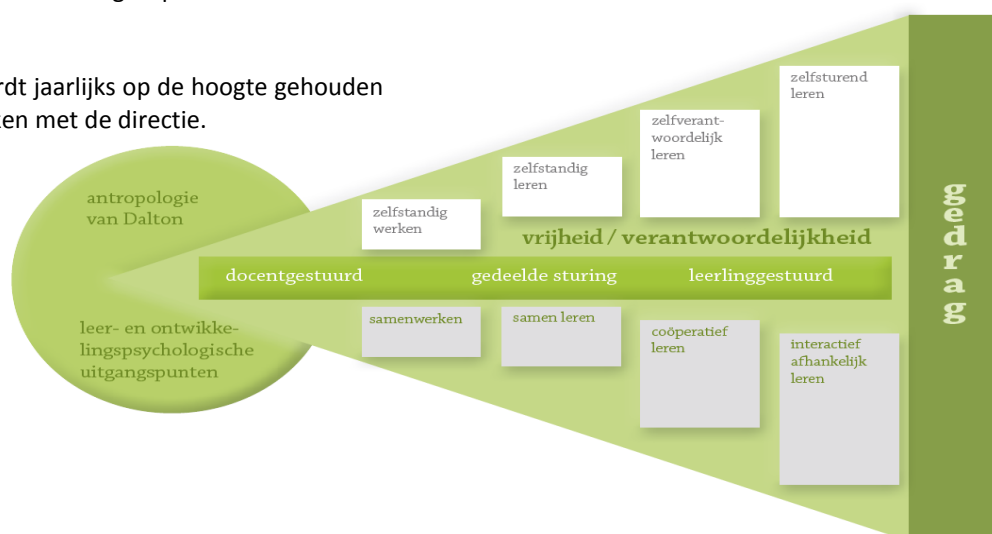
Het gaat hierbij nog sterk om leerkracht gestuurd werken. Leerlingen dragen slechts weinig verantwoordelijkheid voor hun eigen leerproces. Leerlingen mogen de volgorde van taken kiezen. De leerkracht bepaalt de taak.

Gedeelde sturing (midden)

Hier is sprake van een vrij breed scala aan mogelijkheden. In een begin van gedeelde sturing gaat het bijvoorbeeld om werkvormen waarbij de leerkracht alternatieven aandraagt, waaruit gekozen kan worden. Er zijn verplichte en keuzeonderdelen. In een later stadium volgen dan activiteiten waarbij de leerling in sterke mate keuzemogelijkheden heeft in het bepalen waaraan, hoe en met wie er gewerkt wordt.

Leerlinggestuurd (rechts)

De leerling is eigenaar van het eigen leerproces. De leerling weet wat hij wil leren en neemt voor zijn eigen leerproces het initiatief. De leerkracht is op afstand, begeleider. De leerling vraagt verantwoording en legt ook zelf verantwoording af over zijn keuzes. Kortom, hij ontwikkelt zich tot democratisch burger. Op langere termijn zullen we aan deze ontwikkeling ook een reflectielijn koppelen. Wie weet past daar dan ook een portfolio voor de basisschoolleerling in.

Ontwikkelingslijn Zelfstandigheid (boven)

Zelfstandig werken (links)

Het gaat hierbij om het creëren van situaties waarbij leerlingen leren omgaan met uitgestelde aandacht. Er wordt gewerkt met een teken van zelfstandig werken. De leerkracht hanteert planmatig de principes van zelfstandig leren. Het betreft hier vooral productietaken als het maken van een werkstuk, het afmaken van vooraf opgelegde opgaven.

Zelfstandig leren. De leerling draagt zelf verantwoordelijkheid voor de manier waarop hij kennis verwerft, zijn taken indeelt, hoe hij omgaat met zijn spanningsboog, etc. De taken zelf liggen nog vast.

Zelfverantwoordelijk leren. Het gaat hierbij om leersituaties waarin leerlingen zelfsturend bezig zijn. De leerling leert zichzelf al doelen te stellen ten aanzien van ambitieniveau, het gewenste eindresultaat. Hij maakt keuzes over hoe hij deze doelen wil bereiken. De leerstof wordt nog grotendeels door de docent aangereikt.

Zelfsturend leren (rechts) Het gaat hierbij om situaties waarbij de leerling zelf de inhoud en de werkwijze bepaalt en de vrijheid heeft om initiatieven te nemen die noodzakelijk zijn.

Ontwikkelingslijn Samenwerken (onder)

Hierbij is het samenwerken nog vooral doel en nog geen middel. Er is nog geen sprake van taakdifferentiatie. De taak ligt vooraf vast. Sociale doelstellingen staan hierbij centraal.

Samen leren (links). Het gaat hierbij om het creëren van situaties waarbij leerlingen van en met elkaar leren. De vorm wordt nog sterk gestructureerd door de taak of door de leerkracht. Een mooi voorbeeld is bijvoorbeeld de werkvorm check in duo's.

Coöperatief leren. Het gaat hierbij om open leersituaties waarin leerlingen van en met elkaar leren en/of een bijdrage leveren aan elkaars leerproces. Een werkvorm als 'expertgroepen' is een mooie illustratie van deze fase.

Interactief afhankelijk leren (rechts). Hier is sprake van interactief, wederzijds afhankelijk leren in groepen. De leerlingen nemen zelf het initiatief om samen te werken. Ze zijn op de hoogte van elkaars expertise en willen elkaars kwaliteiten inzetten om in een gezamenlijk leerproces tot een gemeenschappelijk leerproduct te komen.

Doorgaande lijnen

Ontwikkelingsprofiel

Met bovenstaand model kan een school zo haar eigen Dalton-gehalte en haar ontwikkeling in beeld brengen. Het is aan de school zelf het ambitieniveau en de bijbehorende invulling te bepalen. Elke school bepaalt daarom zelf haar grenzen in welke mate de principes van zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en samenwerken gestalte krijgen. Het is dan ook zeker niet zo dat het verder naar rechts of links, boven of onder, schuiven in het schema voor elke school een optimale of realistische doelstelling is.

Het is Dalton eigen, dat scholen daarbij keuzes maken en die keuzes ook kunnen verantwoorden en uitdragen. Voor ons geldt dat wij verdiepen in een bepaalde richting belangrijker vinden dan het schuiven naar links of rechts of boven of onder. Bijvoorbeeld, in de onderbouw wordt bij coöperatief leren een opbouw gerealiseerd die ieder jaar een stukje verdiept wordt.

Een leerkracht faciliteert kansen voor een leerling het zelf te kunnen, initiatief te nemen en zelf te doen, passend bij zijn of haar capaciteiten. Wij vinden dat we ons voornamelijk in het vak zelfverantwoordelijk leren en coöperatief leren bevinden en wel aan de leerling gestuurde kant. Daar waar mogelijk richten wij ons op zelfsturend leren en interactief afhankelijk leren. Daar waar nodig doen wij een stapje richting gedeelde sturing.

Doorgaande lijn in het het Daltononderwijs op De Parel

Om meer gerichte individuele hulp te kunnen bieden, is het van belang dat leerlingen zelfstandig, zonder directe hulp van de leerkracht met hun werk bezig kunnen zijn. Daarom wordt er op veel scholen aandacht besteed aan zelfstandig werken en samenwerken.

Waarin onderscheidt een Daltonschool zich dan van een reguliere basisschool? Wij hebben vier kernwaarden uitgewerkt en bieden daardoor doorgaande ontwikkelingslijnen en een goed en voor leerlingen voorspelbaar onderwijsklimaat.

Doorgaande lijn vaardigheden zelfstandigheid

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 1

- leerling kent gebruik van materiaal.
- leerling kan in wisselende groeps grootte werken.
- leerling komt afspraken na.
- leerling maakt afgesproken taak af.
- leerling kan aanwijzingen opvolgen.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 2

- leerling kan zelf materiaal verzorgen.
- leerling kan gedifferentieerde instructie aan.
- leerling durft hulp te vragen.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 3

- leerling kan hulp geven.
- leerling kan hulp aanvaarden.
- leerling kan taakgericht werken.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 4

- leerling kan materiaal controleren.
- leerling kan materiaal verzamelen.
- leerling kan individueel werken.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 5

- leerling kan meepraten over de opdracht.
- leerling kan eigen werk nakijken en beoordelen.
- leerling kan afleiding weerstaan.
- leerling kan zelf activiteit organiseren.
- leerling kan eigen functioneren evalueren.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 6

- leerling kan initiatief nemen.
- leerling kan tijd goed gebruiken.
- leerling kan op positieve wijze kritiek leveren.
- leerling kan eigen tijd indelen.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 7

- leerling kan een vrije organisatie aan.
- leerling is verantwoordelijk voor het zich houden aan afspraken/regels.
- leerling kan eigen werk indelen.
- leerling kan zelf onderwerpen bedenken (voor b.v. een werkstuk, etc.).
- leerling kent eigen leerstijl.
- leerling kan zelf kiezen uit diverse verwerkingstechnieken.
- leerling kan kritiek verdragen.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 8

- leerling kan eigen werk administreren.
- leerling kan andere leerling bevragen.
- leerling kan coachen door en aan andere leerling aan.
- leerling kan zelfstandig conflicten oplossen.

Doorgaande lijn vaardigheden samenwerken

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 1

- elkaars naam gebruiken.
- luisteren naar elkaar.
- elkaar uit laten praten.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 2

- elkaar aankijken tijdens het praten.
- vriendelijk op elkaar reageren.
- zo duidelijk praten dat anderen je kunnen verstaan.

- bij je groepje blijven.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 3

- meewerken aan de groepsopdracht.
- rustig praten en werken.
- materiaal met elkaar delen.
- om de beurt praten.
- aan de taak werken tot deze af is.
- hulp vragen aan een ander.
- elkaar een complimentje geven.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 4

- een eigen inbreng durven hebben.
- de inbreng van een ander accepteren.
- reageren op wat een ander zegt.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 5

- vragen stellen aan elkaar.
- elkaar aanmoedigen mee te doen.
- met elkaar problemen oplossen.
- op een vriendelijke en besliste manier zeggen dat je het ergens niet mee eens bent.
- ideeën verder uitbouwen.

- de groep stimuleren, motiveren.
- ondersteunende opmerkingen maken.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 6

- elkaar aanbieden iets uit te leggen.
- het werk plannen.
- ook op langere termijn een goede relatie behouden.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 7

- af en toe herhalen wat iemand zegt.
- elkaar vragen hardop te denken.
- elkaar helpen zonder voor te zeggen.
- elkaar herinneren aan de opdracht.
- richting geven aan de uitvoering van de taak.
- overeenstemming met elkaar bereiken.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 8

- verschil van mening accepteren.
- elkaar de gelegenheid geven mee te doen.
- je in het standpunt van een ander verplaatsen.
- kritiek formuleren op ideeën, niet op personen.
- verschillende ideeën integreren.
- indien gevraagd de voortgang samenvatten.

Doorgaande lijn vaardigheden verantwoordelijkheid

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 1

- leerlingen beseffen de huishoudelijke taken van de klas.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 2

- beseffen de afspraken van spelen en werken op de gang.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 3

- leerlingen hebben verantwoordelijkheid voor eigen handelen: Ze houden zich aan de afspraken
- leerlingen herinneren elkaar aan de gemaakte afspraken in de kring, hoeken, gang, buitenspel en tijdens zelfstandig werktijd.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 4

- leerlingen kijken het werk zelf na.
- leerlingen nemen de verantwoordelijkheid om elkaar te helpen bij de huishoudelijke taken.
- leerlingen zijn verantwoordelijk voor hun leer- en leefomgeving

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 5

- leerlingen kunnen een geschikte werkplek kiezen buiten de klas.
- leerlingen kunnen rustig te werken buiten de klas

- leerlingen kunnen de weektaak binnen gestelde tijd af ronden.

- leerlingen leveren het werk in.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 6

- leerlingen kunnen de verantwoordelijkheid dragen om de weektaak netjes bij te houden/ in te kleuren.

- leerlingen kunnen verantwoordelijk omgaan met het keuzewerk.

- leerlingen kunnen hun werkgebied opruimen en netjes/ordelijk houden.

- leerlingen kunnen het werk plannen en verdelen in de weektaak.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 7

- leerlingen hebben hun werkplek altijd netjes.

- leerlingen weten waar ze nog extra in moeten oefenen en bespreken dit met de leerkracht.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 8

- leerlingen kunnen zelf hun eigen functioneren evalueren.

Doorgaande lijn vaardigheden effectiviteit en reflectie

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 1

Voor een taak

- nadenken over materiaal dat nodig is heb om de taak voldoende te kunnen volbrengen

- weten wat op een dagdeel verwacht wordt

- weten waar hij het materiaal kan vinden

Tijdens een taak

- hulp vragen, als iets niet lukt

Na een taak

- zeggen wat ik van ene taak vond.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 2

Voor een taak

- drie verplichte werkjes per week plannen

- benoemen wat nodig is heb om de taak te starten

Tijdens een taak

- eventuele problemen onder woorden brengen

Na een taak

- vertellen wat ik moeilijk vond aan de opdracht

- vertellen wat ik gemakkelijk / leuk vond aan de opdracht.

- vertellen hoe het samenspelen / samenwerken is gegaan

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 3

Voor een taak

- kiezen waar hij kan werken.

- benoemen wat hij moet doen.

- inschatten of hij een opdracht kan uitvoeren

-weten wat het doel is van de les / taak

Tijdens een taak

-omgaan met uitgestelde aandacht.

-hulp vragen als bij correctie veel fouten zijn

Na een taak

-vertellen wat ik heb geleerd (doel)

-werk nakijken

-aangeven of en waarom de taak goed is uitgevoerd

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 4

Voor een taak

-weten wat hij gaat leren.

-kiezen tussen meerdere opdrachten

-weten hoeveel tijd hij eraan mag werken

-gevoel bij de taak onder woorden brengen

-aangeven met wie, wanneer, waar

Tijdens een taak

-nadenken; gaat het zoals ik het in gedachten had?

-nadenken over de uitvoering van de taak en dit verwoorden.

-nadenken over wat (niet) goed gaat.

-eventuele problemen oplossen, zelfstandig of met hulp van anderen.

-vragen goed verwoorden.

Na een taak

-aangeven waarom het samenwerken wel / niet goed gaat

-gevoel over de taak onder woorden brengen

-op de taak aangeven hoe er is gewerkt.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 5

Voor een taak

-nadenken: welke hulpmiddelen ga ik erbij gebruiken?

-taken per week plannen.

-weten wat erover 2 dagen van je verwacht wordt.

-weten wat het doel is van de les

-weten hoe je werk in een week kunt plannen

-nadenken over de volgorde van taken

Tijdens een taak

-aangeven in welke vorm hulp nodig is.

Na een taak

-leerpunten bedenken voor de volgende keer.

-benoemen wat wel niet goed ging en waarom.

-verbeterpunten aangeven.

-weten wat ik moet gebeuren als er gecorrigeerd is

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 6

Voor een taak

-meerdere dagen achter elkaar plannen en overzien

-nadenken over de aanpak van taken

-persoonlijk doel stellen.

Tijdens een taak

-bewust zijn van kwaliteiten.

-planning bijstellen als dat nodig is.

-oplossingen bedenken bij problemen.

-persoonlijk doel stellen.

Na een taak

-aangeven wanneer wel / niet tevredenheid over product en het proces.

-inhoudelijk vertellen waarom iets moeilijk, makkelijk o.i.d. is / was

-aangeven wat eigen rol was binnen het samenwerken en hoe deze is uitgevoerd.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 7

Voor een taak

-nadenken over de invulling van de tijd die nodig is voor de taak

-overzien wat er verwacht wordt binnen een taak: materiaal, tijd en doel

-weten wat van mij voor de hele week verwacht wordt. (reflectie, planning)

-weekplanning maken en overzien

-voor de start van de opdracht aangeven of hulp nodig is en in welke vorm.

-inschatten of instructie nodig is

Tijdens een taak

-in staat zijn tijdens de uitvoering van de taak kritisch te kijken naar werktempo, concentratie en motivatie

-planning op basis van de hiervoor genoemde punten bijstellen.

Na een taak

-aangeven op basis van wat geleerd is, wat de volgende keer anders moet (werkwijze)

-aangeven wat ieders rol was binnen het samenwerken en hoe deze door iedereen is uitgevoerd.

-adequaat omgaan met gecorrigeerd werk en de eisen daarvan.

-in staat zijn om het eindproduct kritisch te beoordelen.

-leerpunten voor de volgende taak formuleren.

We streven ernaar dat een kind dit kan aan het eind van groep 8

Voor een taak

-weten welke voorkennis nodig is om mijn taak te kunnen maken.

Tijdens een taak

-proces sturen, terugkomend op vorige oplossingen

Na een taak

-in staat zijn om 'geleerde stof' te onthouden of terug te kunnen zoeken door het uit het hoofd te leren of aantekeningen te maken.

-aangeven wat nodig is om te leren.

In ontwikkeling

	Doorlopend	Korte termijn	Lange termijn
Verantwoordelijkheid	Wij leren de leerlingen verantwoordelijk te zijn voor en eigenaar te zijn van hun eigen leerproces (team, gesprekjes) We willen de leerlingen steeds meer loslaten (team, leren van elkaar) We spreken als leerkrachten elkaar aan op taken en verantwoordelijkheden (team, proactief zijn)	We gaan samen een begeleidingstraject in om meer een team te worden (Bureau Meesterschap, 2016/2017).	We maken de doelstellingen voor de kinderen meer zichtbaar, op de taak en / of in de klas (DaCo, 2017/2018).
Zelfstandigheid	We bespreken met kinderen het hulp vragen, hoe, aan wie en waarom wel of niet (team, gesprekjes). We willen consequent zijn in het omgaan met uitgestelde aandacht (team).	We stellen een leerlingenraad in (actieteam, 2016/2017). We gaan de zaken die we leren op onze studies en cursussen delen met elkaar (directeur, teamoverleg, (2016/2017))	We nemen keuzewerk onder de loep nemen en gaan dit verder uitbreiden, passend bij de talenten van de leerlingen (actieteam, 2017/2018). We nemen in ons rapport een portfolio op (rapportage, 2018/2019)
Samenwerking	We bespreken steeds weer het samenwerken en het bijbehorende gedrag met de leerlingen (team, gesprekjes) De coöperatieve werkvormen blijven terugkomen op de agenda van de bouw-vergaderingen (BouwCo, bouwvergadering)	De intervisiemomenten worden regelmatig gevuld met het bespreken van leerlingen die moeite hebben met een Daltonkernwaarde. (BouwCo, bouwvergadering, 2016/2017)	We geven de Collegiale Consultatie weer vorm en onderzoeken hoe we hier tijd voor kunnen vrij maken (actieteam, 2017/2018) We onderzoeken of we lessen kunnen gaan geven vanuit de competenties van de leerkrachten (2018/2019)
Reflectie	We bevorderen de intrinsieke motivatie van de kinderen door met ze te spreken over wat hen drijft en beweegt (team). We geven als leerkracht elkaar feedback, positief of opbouwend (team).	We herschrijven de doorgaande lijn voor plannen en reflecteren, per groep (DaCo, 2016/2017) We evalueren de activiteiten die we hebben georganiseerd (directeur, teamoverleg).	We maken de doelstellingen voor de kinderen meer zichtbaar, op de taak en / of in de klas (DaCo, 2017/2018). We formuleren een opbouw in reflectievragen, die past bij onze doorgaande lijn (DaCo, 2017/2018) We geven de Collegiale Consultatie weer vorm en onderzoeken hoe we hier tijd voor kunnen vrij maken (actieteam, 2017/2018)
Effectiviteit	De coöperatieve werkvormen blijven terugkomen op de agenda van de bouw-vergaderingen (BouwCo, bouwvergadering) We houden de Dalton-ontwikkeling levendig door Dalton te bespreken op teamoverleg, bouwvergaderingen en studiedagen (DaCo)	We herschrijven de doorgaande lijn voor plannen en reflecteren, per groep (DaCo, 2016/2017)	We maken de doelstellingen voor de kinderen meer zichtbaar, op de taak en / of in de klas (DaCo, 2017/2018).
Borging	We willen de ouders weer meer meenemen in onze Dalton-ontwikkelingen; Waarom doen we het zoals we het doen. (Daco) Onze Daltonontwikkeling is een doorlopend gesprekspunt, de borging dus ook.	We stellen een leerlingenraad in (actieteam, 2016/2017).	We passen ons Daltonboek aan met de nieuwste ontwikkelingen en afspraken (Daco, 2019)

Bijlagen

- 1. Weektaken**
 - Weektaak groep 2
 - Weektaak groep 3 – 1
 - Weektaak groep 3 – 2
 - Weektaak groep 4
 - Weektaak groep 5 t/m 8
- 2. Handelingswijzers**
 - Nakijken
 - Plannen
 - Stoplicht
 - Werken op de gang
 - Dobbelssteen
- 3. Samenvatting van Plan voor Coöperatief leren**
- 4. Kijkwijzer Dalton op De Parel**
- 5. Taakomschrijving Daltoncoördinator**
- 6. 21^e -eeuwse Vaardigheden op de Parel**

Naam:

Groep 2	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
					
					
					

naam:

keuzewerk rekenen I

spel	opdracht	evaluatie
		
		
		
		

Weektaak groep 3 (eerste gedeelte groep 3)

DE PAREL
gereformeerde basisschool

DE PAREL
gereformeerde basisschool

Daltonboek

GBS De Parel

Naam:

Datum:

Let op:

	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag		
 werkschrift taal							
 werkschrift rekenen							
 veilig&vlot							
 veilig gespeld							
 schrijven							
 klikklakboekje							
 letterdoos							
 leesboekje lezen							
 extra werk							
 keuzewerk							

 computer							
 ipad							

Opmerkingen leerling:

Opmerkingen leerkracht:

Opmerkingen ouder:

Weektaak groep 3 (tweede gedeelte groep 3)

Naam:

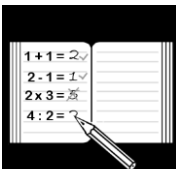
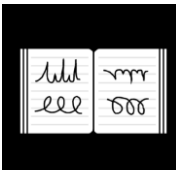
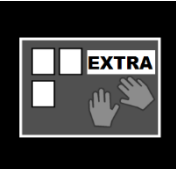
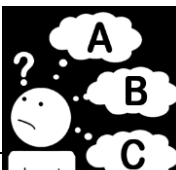

Daltonboek

GBS De Parel

Datum:

Aandachtspunt van de week:

Vak	Planning	Klaar!	Omschrijving	👤	✓
					
					
					
					
					
					
					

Vak	Planning	Omschrijving		
				
 Ipad				

Opmerkingen leerling:

Opmerkingen leerkracht:

Opmerkingen ouder:

Weektaak groep 4

Naam:

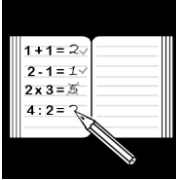
Datum:

Aandachtspunt van de week:

Vak	Planning	Omschrijving			
					

Vak	Planning	Omschrijving			
					

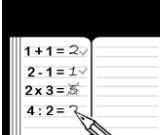
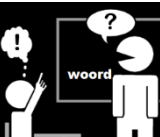
Opmerkingen leerling:

Opmerkingen leerkracht:

Opmerkingen ouder:

Weektaak groep 5 t/m 8:

Aandachtspunt van de week:

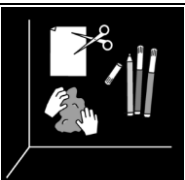
Vak	planning		Omschrijving			
						
						
						
						
						
						
						
						
Denk om de taken op de achterkant						
Vak	planning		Omschrijving			
						

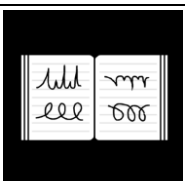
						

Opmerkingen leerkracht:

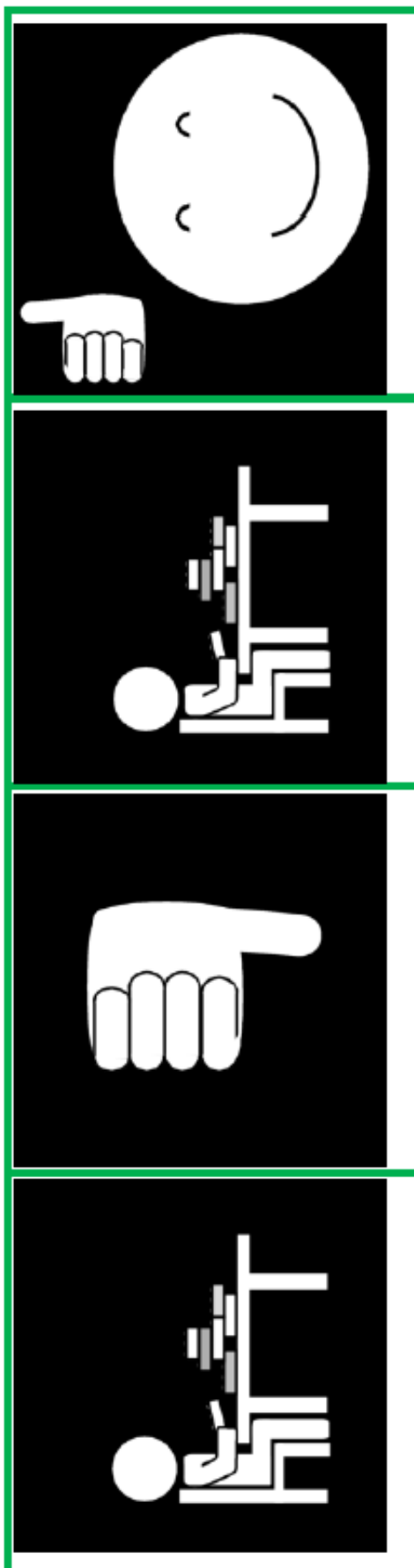
Opmerkingen leerling:

Opmerkingen ouder:

Handelingswijzer Verbeteren (Nakijken)

Handelingswijzer Plannen

1

Wat heb je nodig?

- Potlood / pen
- Weektaak
-

2

Hoeveel tijd heb je?
Kijk wat je kunt doen in die tijd

3

Zet je blokje goed neer.
Ga rustig aan je werk beginnen.

4

Is je taak af?
Kijk het na of lever het in

5

Kleur je taak af op je weektaak

6

Hoeveel tijd heb je nog?
Kun je nog meer doen?

Is de tijd om?
Ruim alles op
Luister naar juf of meester

7

Werk weer verder aan een nieuwe taak

8

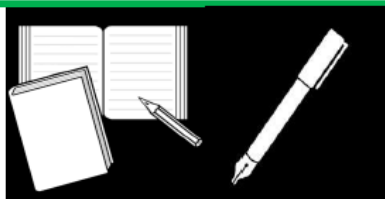

Handelingswijzer Nakijken

1		Ga naar de nakijktafel
2		Kijk na met groene pen
3		Zet een streep achter de fout
		Zet één krul per opgave
4		Ga terug naar je plaats
5		Bekijk de les opnieuw
6		Verbeter je fouten
7		Ga terug naar de nakijktafel
8		Kijk nog eens na
9		(Te)veel fouten? Ga naar juf of meester
10		Ruim de nakijkspullen op
		Teken je taak af op je weektaak

Handelingswijzer werken buiten de klas

Ik neem alle spullen mee
die ik nodig heb

Ik neem mijn magneet
mee

Ik loop rustig en ben stil in
de gang

Handelingswijzer werken buiten de klas

Ik leg mijn magneet neer

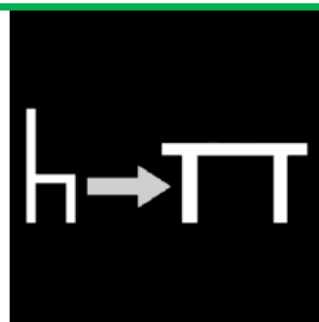
Ik blijf op mijn plek

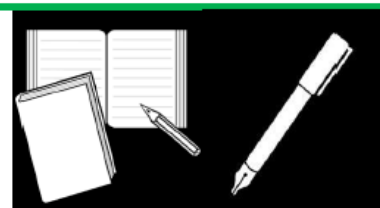
Ik stoer niemand

Ik praat zachtjes in mijn groepje
In de studio werk ik stil
(Of ik overleg met juf)

Als ik klaar ben laat ik alles
netjes achter

Ik neem al mijn spullen weer
mee en loop rustig naar mijn
klas

Handelingswijzer werken buiten de klas

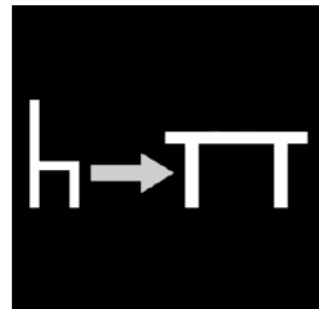
Ik blijf op mijn plek

Ik stoor niemand

Ik praat zachtjes in mijn
groepje

Als ik klaar ben laat ik alles
netjes achter

ik werk
zelfstandig

ik mag
samenwerken

ik mag de
leerkracht om
hulp vragen

Het blokje voor zelfstandig werken

Je mag iets aan mij vragen.

Ik weet wat ik moet doen
en wil niet gestoord
worden.

Ik heb een vraag.

Coöperatief leren op de Parel – Opbouw in een oogopslag

De in het plan beschreven samenwerkingsvaardigheden, rollen en coöperatieve werkvormen staan hier alvast in een overzichtelijk schema. Zo kunnen de leerkrachten in één oogopslag zien welke afspraken er zijn voor hun groep. Zie voor de achtergronden en verdere afspraken het gehele plan.

	Vaardigheden	Rollen	Werkvormen
Groep 1	- Elkaars naam gebruiken - Elkaar aankijken tijdens het praten - Vriendelijk op elkaar reageren - Elkaar gelegenheid geven om mee te doen.	- Stiltekapitein	- Binnen/buitenkring - Tweepraat - Zoek de valse
Groep 2	- Een eigen inbreng durven hebben - Zo duidelijk praten dat anderen je kunnen verstaan - Meewerken aan de groepsopdracht	- Stiltekapitein	- Binnen/buitenkring - Tweepraat - Zoek de valse
Groep 3	- Luisteren naar elkaar - Elkaar uit laten praten - De inbreng van een ander accepteren - Bij je groepje blijven - Rustig praten en werken - Materiaal met elkaar delen - Om de beurt praten - Aan de taak werken tot deze af is	- Stiltekapitein - Materiaalbaas	- Binnen/buitenkring - Tweepraat - Zoek de valse - Mix en koppel - Laat zien
Groep 4	- Vragen stellen aan elkaar - Reageren op wat een ander zegt - Af en toe herhalen wat iemand zegt - Elkaar vragen hardop te denken - Elkaar aanmoedigen mee te doen	- Stiltekapitein - Materiaalbaas - Tafelbaas - Taakkapitein	- Binnen/buitenkring - Tweepraat - Zoek de valse - Mix en koppel - Laat zien - Genummerde koppen - Dobbelen
Groep 5	- Elkaar een complimentje geven - Ondersteunende opmerkingen maken - Met alle groepsleden samenwerken - Elkaar aanbieden iets uit te leggen - Hulp vragen aan een ander	- Stiltekapitein - Materiaalbaas - Tafelbaas - Taakkapitein - Schrijver - Tijdbewaker	- Binnen/buitenkring - Tweepraat - Zoek de valse - Mix en koppel - Laat zien - Genummerde koppen - Dobbelen - Schud en pak - Placemat
Groep 6	- Elkaar helpen zonder voorzeggen - Het werk plannen - Richting geven aan de uitvoering van de taak - Af en toe de voortgang samenvatten - Elkaar herinneren aan de opdracht	- Stiltekapitein - Materiaalbaas - Tafelbaas - Taakkapitein - Schrijver - Tijdbewaker - Aanmoediger	- Binnen/buitenkring - Tweepraat - Zoek de valse - Mix en koppel - Laat zien - Genummerde koppen - Dobbelen - Schud en pak - Placemat - Twee vergelijk - Tweetal coach

	Vaardigheden	Rollen	Werkvormen
Groep 7	- Je in het standpunt van een ander verplaatsen - Verschil van mening accepteren - Ook op langere termijn een goede relatie behouden - Overeenstemming met elkaar bereiken - Kritiek formuleren op ideeën, niet op de personen	- Stiltekapitein - Materiaalbaas - Tafelbaas - Taakkapitein - Schrijver - Tijdbewaker - Aanmoediger	- Binnen/buitenkring - Tweepraat - Zoek de valse - Mix en koppel - Laat zien - Genummerde koppen - Dobbelen - Schud en pak - Placemat - Twee vergelijk - Tweetal coach - Rondpraat - Geef geld
Groep 8	- Met elkaar problemen oplossen - Op een vriendelijke manier zeggen dat het je ergens niet mee eens bent - Verschillende ideeën integreren - Ideeën verder uitbouwen - De groep stimuleren, motiveren	- Stiltekapitein - Materiaalbaas - Tafelbaas - Taakkapitein - Schrijver - Tijdbewaker - Aanmoediger	- Binnen/buitenkring - Tweepraat - Zoek de valse - Mix en koppel - Laat zien - Genummerde koppen - Dobbelen - Schud en pak - Placemat - Twee vergelijk - Tweetal coach - Rondpraat - Geef geld - Commentaar op tournee - Verslaggever

Bijbehorende afspraken:

- De leerlingen kennen alle werkvormen bij (de juiste) naam
- De leerkrachten noemen de werkvormen bij (de juiste) naam
- De “poster” van de betreffende werkvorm wordt opgehangen als de werkvorm wordt gedaan
- De in het plan genoemde T – kaarten hangen in de klas.

Kijkwijzer

Dalton op De Parel

SYMBOLEN									
1. DAGKLEUREN	J	1	2	3	4	5	6	7	8
De dagen van de week zijn terug te zien in de klas									
De dagkleuren worden gebruikt voor het plannen en afkruisen van de taak									
Voor de dagkleuren worden de afgesproken kleuren gebruikt (geel / rood / roze / paars / blauw)									
2. DAGRITME	J	1	2	3	4	5	6	7	8
Er wordt gebruik gemaakt van planborden									
Op het planbord (gr 3 t/m 8) staat met begin en eindtijd aangegeven wanneer welke les is.									
Op het taakbord wordt de tijd aangegeven welke de kinderen kunnen besteden aan taaktijd.									
3. OVERIG	J	1	2	3	4	5	6	7	8
Er wordt gebruik gemaakt van wc-kaarten									
In de klas hangen de symbolen voor uitgestelde aandacht.									
In de klas hangen handelingswijzers bij de nakijktafel en voor het werken buiten de klas									
Opmerkingen:									
UITGESTELDE AANDACHT									
4. UITGESTELDE AANDACHT	J	1	2	3	4	5	6	7	8
Er wordt gewerkt met een time-timer									
Alle leerlingen gebruiken het blokje									
De leerkracht loopt vaste loopronden									
Er wordt gewerkt met het stoplicht									
De leerkracht loopt een vaste ronde om vragen te beantwoorden									
5. SAMENWERKEN	J	1	2	3	4	5	6	7	8
Er wordt gewerkt met maatjes binnen en buiten de klas.									
Op de weektaak staan structureel samenwerkingsopdrachten									

In de klas is het maatjesbord zichtbaar									
Er wordt gewerkt met verschillende vormen van coöperatief werken									
Opmerkingen:									
TAKEN									
6. DE TAAK.	J	1	2	3	4	5	6	7	8
Er wordt gewerkt met planbord (groep 1 en 2) en een weektaak (groep 3 t/m 8)									
De taken worden op verschillende differentiatieniveaus aangeboden.									
Klassikale instructiemomenten zijn kort en effectief.									
Er wordt gewerkt via het directe instructiemodel									
Er wordt gebruik gemaakt van de instructietafel									
De leerling kan zelf de volgorde van het werk bepalen									
De leerlingen plannen het werk en 'registreren' zelf wanneer een opdracht klaar is op weektaak of planbord									
Op de taak staat aangegeven voor welk vak instructie wordt gegeven									
De leerkracht besteedt structureel elke dag tijd aan evaluatie.									
De leerlingen mogen buiten de klas een werkplek zoeken om te werken.									
7. (ZELF)CORRECTIE.	J	1	2	3	4	5	6	7	8
Er is (voldoende) zelfcorrigerend materiaal									
De lln. kijken zelf hun werk na									
Leerkracht kijkt (steekproefsgewijs) ook nog na									
Opmerkingen:									
KEUZEWERK									
8. KEUZEWERK	J	1	2	3	4	5	6	7	8
Keuzewerk is een vast onderdeel op het lesrooster. Leerlingen mogen in een bepaalde tijd kiezen wat ze gaan doen (keuze uit een aantal wisselende dingen)									
Keuzewerk is terug te vinden op de weektaak									

Elke groep maakt gebruik van een kieskast									
Opmerkingen:									
PRAKTISCHE ZAKEN									
9. ZORG VOOR KLAS, SCHOOL, OMGEVING	J	1	2	3	4	5	6	7	8
Materialen liggen in de klas op vaste, te bereiken plaatsen									
Voor het inleveren van het werk is een vaste plek									
Leerlingen laten hun werkplek buiten de klas netjes achter									
Er wordt gebruik gemaakt van het huishoudelijk reglement.									
Opmerkingen:									
REFLECTIE									
10. REFLECTEREN	J	1	2	3	4	5	6	7	8
De leerlingen reflecteren minstens drie keer per dag op product en / of proces									
De leerlingen reflecteren zelf op hun weektaak d.m.v. aandachtspunten / tip & top									
In de klas hangt de evaluatieposter.									
Opmerkingen:									

Taken van onze Daltoncoördinator

Algemeen:

De Daltoncoördinator is de eerst aanspreekbare persoon voor alle zaken die betrekking hebben op Dalton. Daarbij valt te denken aan klassenmanagement en doorgaande lijnen voor de Daltonkernwaarden.

Zij zorgt samen met de directie voor de organisatorische aansturing van alle Daltonaspecten, welke het functioneren van de school aangaan en verbeteren.

Tevens draagt de Daltoncoördinator mede zorg voor de pedagogische en onderwijsinhoudelijke voortgang ten aanzien van de onderlinge afstemming tussen alle groepen.

Positie in de organisatie:

- De daltoncoördinator is een leerkracht met een speciale taak; met een benoeming in schaal LB.
- De daltoncoördinator wordt aangestuurd door de directie.

Bevoegdheden en taken:

- De Daltoncoördinator bewaakt het Daltongedachtengoed: ze ontwikkelt en borgt de daltonkwaliteit en –kenmerken van het onderwijs; de doorgaande lijnen binnen de school, ook bij wisselingen van personeel.
- De Daltoncoördinator schrijft het daltonhandboek en herziet dit minimaal één keer per drie jaar.
- De Daltoncoördinator coacht/begeleidt nieuwe collega's en enthousiasmeert zittende collega's.
- De Daltoncoördinator brengt klassenbezoeken en voert klassenconsultaties uit.
- De Daltoncoördinator ontplooit initiatieven om samen verbeterdoelen vast te stellen, onder andere naar aanleiding van de visitatieadviezen, maar ook op basis van nieuwe inzichten in de literatuur, nieuwe ontwikkelingen elders, een periodieke sterktezwakteanalyse.
- De Daltoncoördinator brengt nieuwe kennis in het team in en verzorgt een jaarlijkse Daltonstudiedag.
- De Daltoncoördinator bereidt Daltonvergaderingen of Daltononderdelen van een vergadering voor en zit deze voor.
- De Daltoncoördinator onderhoudt contact met de Nederlandse Daltonvereniging en andere Daltonschole in de regio.
- De Daltoncoördinator evalueert aan het einde van ieder schooljaar het schooljaarplan en herziet eventueel het schoolplan voor de komende jaren. Tevens levert de Daltoncoördinator een bijdrage aan het jaarverslag.

De Parel en 21^e - Eeuwse vaardigheden

In ons huidige onderwijsdebat is er veel aandacht voor het onderwijs van de toekomst. De discussie richt zich onder meer op de vraag welke kennis en vaardigheden van belang zijn om leerlingen voor te bereiden op een snel veranderende maatschappij. Veel van deze vaardigheden worden samengevat onder de noemer 21e - eeuwse of vakoverstijgende vaardigheden. Het betreft generieke vaardigheden en daaraan te koppelen kennis, inzicht en houdingen die nodig zijn om te functioneren in en bij te dragen aan de toekomstige samenleving. Om leerlingen goed voor te bereiden op de 21e - eeuwse samenleving wordt het belangrijk gevonden de vaardigheden een plek te geven in het onderwijs.

In dit document willen we als school aangeven hoe we werken aan en met de 21e Eeuwse vaardigheden. Daarbij zien we dat de verschillende vaardigheden elkaar steeds overlappen. Ook zien we dat de Daltonvaardigheden waaraan we op onze school veel aandacht geven een belangrijke rol spelen in het aanleren en oefenen van de 21^e - eeuwse vaardigheden. Hier zullen we dan ook een aantal keren naar verwijzen.

Informatievaardigheden

In de *onderbouw* wordt hieraan aandacht besteed door in boeken onderwerpen op te zoeken die passen bij het thema. Ook stimuleren we om vragen te stellen aan de leerkracht, om vervolgens te laten zien dat de leerkracht het opzoekt.

In de *middenbouw* zijn we hiermee bezig door het leren vragen te formuleren bij o.a. Nieuwsbegrip, maar ook bij andere vakken. Ook werken we in deze groepen met mini informatieboekjes en de bijbehorende opzoekvragen.

In de *bovenbouw* breiden we deze vaardigheid uit door leerlingen aan te leren wat zoekwoorden of kernwoorden zijn, laten we zien hoe je informatie kunt verzamelen door stapsgewijs bezig te gaan met een boekbespreking, spreekbeurt of werkstuk. Ook zijn de leerlingen bezig met het zogenaamd studierend lezen; informatie verzamelen uit een krantenartikel om dit vervolgens aan te vullen met informatie van het internet. Een belangrijk onderdeel in de bovenbouw zijn de aangeboden studievoordigheden (Blits), waarin informatievaardigheden veel aan bod komen. Ook door middel van bezoeken bij en van de bibliotheek leren de leerlingen veel over het verzamelen en verwerken van informatie.

Mediawijsheid

In de *onderbouw* leren de leerlingen door middel van bijvoorbeeld 'spinternet' wat het internet is. Ze oefenen met het versturen van foto's per email naar de leerkracht, zodat ze zien dat op die manier zaken verstuurd kunnen worden.

In de *middenbouw* wordt dit uitgebreid met het werken op de computer en het leren maken van een PowerPoint of webpad. Leerlingen leren werken met wachtwoorden.

De *bovenbouw* leren de leerlingen zoeken door middel van kernwoorden, worden daar ook in begeleid door te spreken over de gevaren van de andere betekenissen van kernwoorden, we bespreken dus de mediaveiligheid. Er wordt gesproken over netiquette; soorten taalgebruik en respectvol taalgebruik op het net. In groep 7 en 8 komt de wijkagent op bezoek om te spreken over misbruik op social media en we wordt aandacht gegeven aan correct en respectvol communiceren via Whats App met het programma 'What's Happy'.

Computational thinking

In de *onderbouw* en *middenbouw* zijn leerlingen vooral bezig met het eigen maken van de computervaardigheden door het werken met programma's van de methodes. Dit wordt in de *middenbouw* uitgebreid met het werken op de iPad en het werken met Gynzy Kids.

In de *bovenbouw* is er aandacht voor deze vaardigheden door het keuzewerk, waarin leerlingen ontdekkingstocht kunnen gaan. De leerlingen leren met de computers en Ipads door – onder begeleiding - trial and error. Er is een 3D printer gebouwd, voor het printen moeten de leerlingen programma's onder de knie krijgen. Ook wordt er gewerkt met de Bendoo Box, waardoor leerlingen leren hoe een computer in elkaar zit en ook leren te programmeren.

Kritisch denken

Al in de *onderbouw* en *middenbouw* worden de leerlingengedwongen tot kritisch denken. Niet alleen in door de coöperatieve werkvormen en kringgesprekken, maar ook door het leren reflecteren (Daltonkernwaarde); hoe heb je dat gedaan of opgelost.

In de *middenbouw* leren leerlingen daarbij nog meer te verwoorden waarom ze een bepaald antwoord geven of een andere mening hebben. Er wordt daarbij aandacht besteed aan het respecteren van een andere mening (Kaner).

In de *bovenbouw* worden vragen meer teruggelegd; hoe zou jij het doen, wat denk je zelf. Het kritisch denken is overal in verweven door het steeds bevragen op proces en product. De leerlingen dienen ook kritisch te denken over de doelstellingen die wij en zij zichzelf stellen. Zijn ze haalbaar of gehaald en zo nee, wat heb je nog nodig.

Probleem oplossen

De leerkrachten in de *onderbouw*, *middenbouw* en *bovenbouw* willen de leerlingen vanuit de Daltonkernwaarden 'verantwoordelijkheid', 'reflecteren' en 'zelfstandigheid', steeds de mogelijkheid geven om de problemen die de leerling tegenkomt zelf aan te pakken en op te lossen. Zie hiervoor de ook de meer uitgebreidere beschrijving van deze kernwaarden in ons Daltonboek. In de *onderbouw* gaat dat vooral om sociale problemen die een leerling ervaart met buitenspel of het werken in de klas.

In de *middenbouw* proberen we het kind meer en meer zelf de problemen te laten verwoorden en analyseren. Leerlingen leren problemen op te lossen door hulp te vragen met het blokje, en kunnen teruggrijpen naar de Dalton Handelingswijzers.

In de *bovenbouw* kijken de leerlingen zelf na en corrigeren vervolgens hun werk, om er zo een leermoment van te maken. Door op die manier naar hun “problemen” te kijken leren de leerlingen hun doelstellingen aan te passen en bij te stellen.

Ict-basisvaardigheden

In de *onderbouw* werken de leerlingen met verschillende ICT bronnen zoals de computers, iPad, maar ook het digibord.

In de *middenbouw* worden de computers en de iPads de hele dag door gebruikt. De leerlingen werken met de programma's van de methodes, of oefenen met apps op de iPad.

In de *bovenbouw* zijn de computers en iPads volledig geïntegreerd in het dagelijkse onderwijs en worden de vaardigheden uitgebreid met het kennen en kunnen uitleggen van ICT-begrippen en het kunnen aansluiten van apparatuur. Deze vaardigheden overlappen volgens ons een groot deel met de vaardigheden “mediawijsheid”, “informatievaardigheden” en “computational thinking”.

Samenwerken

Voor deze vaardigheid verwijzen we ook naar ons Daltonboek. Samenwerken is één van de Daltonkernwaarden. In ons Daltonboek wordt deze vaardigheid en hoe we daar vorm aan geven uitgebreid beschreven. Door het samenwerken te verbinden met de Kanjertraining, leren de leerlingen om te gaan met elkaars verschillen en deze te respecteren. In het kort wat voorbeelden: in de *onderbouw* werken de kleuters eigenlijk de hele dag door samen, maar ook worden er coöperatieve werkvormen aangeboden, werken ze samen in (rollen)spellen en in maatjeswerk.

In de *middenbouw* en *bovenbouw* wordt er ook getraind met coöperatieve werkvormen. De leerlingen leren om hulp te vragen, geven en ontvangen. Ze leren te functioneren in heterogene groepen. Er wordt groep doorbrekend gewerkt, in het zicht en buiten het zicht van de leerkracht. Leerlingen leren samen te werken met iedereen, ook met maatjes die je misschien minder liggen.

Sociale en culturele vaardigheden

Sociale vaardigheden worden op de Parel aangeboden door de Kanjertraining en andere/eerdere sova lessen. Vanuit de Bijbel en de liefde voor onze God vertellen we de leerlingen elke dag dat ze bijzonder en waardevol zijn en dat ze ook op die manier naar elkaar mogen kijken en met elkaar om mogen gaan. In de *onderbouw*, *middenbouw* en *bovenbouw* zijn de leerlingen de hele dag door sociaal bezig door middel van gesprekken in bijvoorbeeld conflicten, maar ook complimenten geven aan elkaar. Goede doelen projecten zijn mooie voorbeelden van culturele vaardigheden.

Daarnaast zijn er in verschillende groepen bezoeken bij de bibliotheek, het museum en zijn er andere excursies. We doen mee aan de beachweek, houden een maandelijkse viering en alle leerlingen ontvangen Engelse les.

Communiceren

Door middel van de Kanjertraining leren de leerlingen op respectvolle manier met elkaar te communiceren. Ze leren hoe een boodschap over kan komen. In de *onderbouw* communiceren leerlingen door het samenwerken en het samen nadenken over spel en andere opdrachten. Ze communiceren ook in een vreemde taal: Engels wordt bij ons bijvoorbeeld vanaf groep 1 gegeven. Kleuters communiceren de hele dag door.

In de *middenbouw* leren de leerlingen informatie uit wisselen in tweetallen en grotere groepen. Hierbij wordt ook de luisterhouding getraind. Ook in deze groepen leren de leerlingen te communiceren in het Engels. Deze lijn wordt natuurlijk doorgetrokken in de *bovenbouw*. In deze bouw wordt ook de hele dag door getraind met op de juiste manier communiceren; bij het samenwerken en maatjeswerk. Met taal doen de leerlingen luisteroefeningen en ze leren op andere manieren te communiceren, namelijk per brief, telefoon en email. Ze leren wat non-verbale communicatie doet, leren presentaties te houden. Leerlingen in groep 8 leren te debatteren, bij taal en Nieuwsbegrip, en bij een excursie naar het gemeentehuis.

Zelfregulering

Op de Parel zijn de leerlingen van de *onderbouw*, *middenbouw* en *bovenbouw* bezig met zelfregulering door evalueren en reflecteren voor, tijdens en na de lessen en activiteiten, maar ook aan het einde van de dag. We verwijzen voor een uitgebreide beschrijving van de Daltonkernwaarde "Reflectie" naar ons Daltonboek. De leerlingen zijn bezig met zelfregulering door de Kanjertraining. Enkele vaardigheden die de leerlingen dagelijks trainen en die ook onder de zelfregulatie vallen zijn; plannen met weektaak, op tijd terug zijn in de klas met behulp van een klokje, een goede werkplek kiezen, verantwoordelijk zijn voor eigen handelen en keuzes, zelf werk nakijken en corrigeren, doelstellingen aanpassen, omgaan met uitgestelde aandacht en vervolg keuzes maken. Voor een beschrijving van deze vaardigheden verwijzen we naar ons Daltonboek.

Creatief denken

In de *onderbouw* en *middenbouw* trainen de leerlingen deze vaardigheid door creativiteit in het spel, creatief oplossen van problemen wat betreft taal en rekenen, maar ook het bedenken van nieuwe ideeën in taal- en rekenonderwijs, samen spelen en werken, samen praten, bezig zijn met ontwikkelingsmateriaal, constructieve / vormgevende materialen zoals klei enzovoort.

In de *bovenbouw* komt deze vaardigheid van pas bij het keuzewerk. We proberen de leerlingen een onderzoekende houding aan te laten nemen, bijvoorbeeld door het opsporen van fouten en het corrigeren hiervan als leermoment neer te zetten. Binnen de Daltonkernwaarde "Verantwoordelijkheid" (zie Daltonboek) komt het creatief denken dagelijks aan bod en van pas!

Ons Daltonboek staat op www.deparelassen.nl, onder het kopje onze school / document

Inhoudsopgave

Blz. 2	Voorgeschiedenis Waar De Parel voor staat - Onze visie - Onze missie - Onze waarden
Blz. 3	Het klimaat van de school Een stukje geschiedenis
Blz. 4	De Daltondriehoek - Verantwoordelijkheid - Zelfstandigheid - Samenwerken - Effectiviteit - Reflectie
Blz. 5	Het onderwijsaanbod - Leerinhoud - Groepsvormen - Werkvormen - Sociaal emotionele ontwikkeling - De rol van de leerkracht - Het team
Blz. 7	Dalton in de praktijk - Dagkleuren - Symbolen - Planbord en weektaak - Huishoudelijk takenbord - Handelingswijzer - Instructie en instructietafel - Materialen - Nakijken en nakijktafel - Keuzewerk - Werkplekken - Zelfstandig werken - Samenwerking - Coöperatief leren en maatjeswerk - Evaluatie en reflectie - Rapportage
Blz. 17	Ontwikkelingslijnen
Blz. 18	Doorgaande lijnen
Blz. 22	In ontwikkeling
Blz. 23	Bijlagen

